

ΚΑΛΗΜΕΡΑ

2/2024

Πάσχα στο Μανιφέστο

Η Καλημέρα εκδίδεται με την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού της Τσεχίας.
Tento časopis je vydáván za finanční podpory Ministerstva Kultury ČR.

MINISTERSTVO
KULTURY

Ελληνικό Φεστιβάλ στο Μανιφέστο

EDITORIAL

Περιοδική έκδοση της ΕΚ Πράγας

Εκδότης / Vydavatel:

Ελληνική Κοινότητα Πράγας / Řecká obec Praha

Σύνταξη / Redakční rada:

Tassula Zissaki-Healey, Virginia Mpouta,
Alexis Tziokas, Michalis Laso,
Kateřina Bošková

Αλληλογραφία / Korespondence:

Řecká obec, Vcelova 3, 120 00 Praha 2

facebook/Ελληνική-Κοινότητα-στην-Πραγα

E-mail:

tassula.healey@gmail.com (ΕΚ Πράγας)

Web:

<http://www.ropraha.eu>

Λογαριασμός ΕΚ Πράγας

Česká spořitelna, Praha 1,
č.ú.: 1928830399/0800

Εκτύπωση / Tisk:

GRAFIKSHOP

Bubenská 1477/1, 170 00 Praha 7

Συνδρομή

Beneficiary:

Řecká obec Praha, Vcelova 3, 120 00 Praha 2,
Prague - Czech Republic

Beneficiary Bank:

Česká spořitelna a.s., Pobočka Praha 1,
Václavské nám. 16, 110 00 Praha 1,
Prague - Czech Republic
IBAN: CZ80 0800 0000 0019 2883 0399
BIC (SWIFT): GIBACZPX

Στο τεύχος 2/2024 θα διαβάσετε για την δράση των δασκάλων μας των τμημάτων ελληνικής γλώσσας (παιδιά 7 -12 ετών), μουσικοκινητικής αγωγής (παιδιά 3-12 ετών), μουσικοκινητικής αγωγής (βρέφη 3 μηνών-2 ετών), εργαστηρίου δημιουργικής κατασκευής της δασκάλας Βιργινίας Μπούτα και του τμήματος θεατρικής αγωγής (παιδιά 3-9 ετών) της δασκάλας Ναυσικάς Νικολαΐδου με 40 παιδάκια που εγγράφηκαν στα μαθήματα αυτά. Τις προσπάθειες των δασκάλων μας και των γονιών των παιδιών είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε στις διάφορες εκδηλώσεις και παραστάσεις των παιδιών όπως στις παραστάσεις των παιδιών στις εθνικές γιορτές μας, στο Χριστουγεννιάτικο Πάρτι και Κάλαντα, στο Αποκριάτικο Πάρτι, στο Αποχαιρετιστήριο Πάρτι, κ.ά. Οι επιτυχίες της δράσης αυτής οφείλεται πρώτα από όλα στις ακούραστες δασκάλες μας Βιργινία Μπούτα, Ναυσικά Νικολαΐδου, Έλλη Αλωνεύτου και Κατερίνα Σπάλα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινότητάς μας, υπεύθυνη για την εκμάθηση ελληνικής και τσεχικής γλώσσας και στην υποστήριξη που είχαν από τα μέλη του ΔΣ της ΕΚ Πράγας. Στη στήλη Από την Πράγα, θα διαβάσετε τον Απολογισμό της δράσης του ΔΣ της ΕΚ Πράγας για το πρώτο εξάμηνο του 2024, τον Απολογισμό της δράσης της δασκάλας μας Βιργινία Μπούτα και την συνέντευξη με την δασκάλα μας Ναυσικά Νικολαΐδου. Επίσης, στο τεύχος αυτό, στη στήλη Συνεντεύξεις σας παρουσιάζουμε τον Αντώνιο Πατούνη, ένας 'ερασιτέχνης' φωτογράφος με επαγγελματικές φωτογραφίες, ο οποίος προσφέρει τις υπέροχες φωτογραφίες και βίντεο από τις εκδηλώσεις μας στο περιοδικό μας, τον ηθοποιό Μιχαήλ Δουκάκη, τον οποίο είδαμε στην παράστασή του «Ο Επικήδειος» και την Γιολάντα Μπαρτόσοβα, τη δικηγόρο, η οποία αγαπά και γνωρίζει πολύ καλά την Ελλάδα και τους ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς. Εκτός από το ότι είναι μέλος του χορευτικού συγκροτήματός 'Ακρόπολις' της Κοινότητάς μας, η ίδια προσφέρει μαθήματα παραδοσιακών χορών εδώ και αρκετά χρόνια. Στη στήλη Από την Ελλάδα για την Ελλάδα, σας προσφέρουμε διάφορα κείμενα που αφορούν τη φιλοσοφία του Πλάτωνα και Πυθαγόρα για την ευδαιμονία, για τα τραγούδια του Νίκου Ξυλούρη και Δημήτρη Μητροπάνου. Θα διαβάσετε και για την ιστορία των κόκκινων αυγών και για το τσουρέκι, για τον οβελία. Θέλουμε να ευχαριστήσουμε από τα βάθη της καρδιάς μας τους ευγενικούς χορηγούς για τις διάφορες εκδηλώσεις της Κοινότητας καθώς και για την οικονομική υποστήριξη του περιοδικού μας:

Τον Θωμά Πετσίνη – 20.000 κορώνες

Τον Χρήστο Προβίδα – 15.000 κορώνες

Το Κάστρο Μπλάτνα – 8.000 κορώνες

Τον Βασίλη Παπαχαράλαμπος – 5.000 κορώνες

Τους γονείς των μικρών μας μαθητών για την προσφορά τους στις γιορτές (διάφορα φαγητά, γλυκά και βοήθεια στην οργάνωση των εκδηλώσεων)

Την Κατερίνα Δαλγανάκη για την συμμετοχή της στην διοργάνωση της παράστασης 'Ο Επικήδειος'

Ευχαριστούμε τον σεφ Φίλιππο Λιάκο που ευγενικά προσφέρθηκε ανιδιοτελώς να οργανώσει και ψήσει όλες τις νοστιμιές για το Αποχαιρετιστήριο Πάρτι των μαθητών ελληνικής και τσεχικής γλώσσας.

Τους μαθητές των τμημάτων ελληνικών και τσεχικών γλωσσών (ενηλίκων) για την ευγενική τους οικονομική υποστήριξη στο Αποχαιρετιστήριο Πάρτι

Καλή ανάγνωση! Καλό καλοκαίρι! (ΤΖΗ)

5 ΜΑΗ: ΠΑΣΧΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΤΟ MANIFESTO MARKET ANDĚL, OSTROVSKÉHO 34, PRAHA 5

Χρόνια Πολλά, Ελλάδα!

Ένα μέρος του χορευτικού συγκροτήματος 'Ακρόπολις' της ΕΚ Πράγας στο Μανιφέστο

Γιορτάσαμε όμορφα και πολύ ελληνικά στην Πράγα! Ευχαριστούμε τους διοργανωτές Βασίλη Παπαχαραλάμπους του Holy Pasta και Βασίλη Γιαλαουζίδη του YAYA'S, οι οποίοι έχουν μαγαζιά στους χώρους του 'Μανιφέστο'.

Μέλη της Ελληνικής Κοινότητας

Πράγας, παιδιάκια του τμήματος ελληνικής γλώσσας με τους γονείς και τις δασκάλες τους, φίλοι της Ελλάδας, όλοι μαζί γιορτάσαμε σε μια πολύ ελληνική ατμόσφαιρα με χορούς, τραγούδια και μουσική στους χώρους του Manifesto Anděl στην Πράγα. Όλοι οι χώροι ήταν στολισμένοι

Και με τις μελλοντικές χορεύτριες...

με ελληνικές σημαίες και γεμάτοι με πασχαλινά αρώματα. Δεν έλειπε τίποτα από το Πασχαλινό μας τραπέζι! Γι' αυτό φροντίσανε οι ακούραστοι διοργανωτές του YAYA'S του Βασίλη Γιαλαουζίδη και του HOLY PASTA του Βασίλη Παπαχαραλάμπους με το ακούραστο προσωπικό τους. Τους ευχαριστούμε όλους που φέρανε το ελληνικό Πάσχα στην Πράγα. Μέλη του χορευτικού συγκροτήματος της ΕΚ Πράγας 'Ακρόπολις' χορέψανε ηπειρωτικούς χορούς και ξεσηκώσανε μικρούς και μεγάλους στο χορό μετά από το πρόγραμμά τους. Το μουσικό σχήμα, το Τρίο μας, Θωμάς Γαλάνης (φωνή), Θωμάς Οπάτα (κιθάρα) και Νίκος Πανάτσης (μπουζούκι) όπως πάντα ήταν υπέροχοι! Σας ευχαριστούμε, παιδιά, για την όμορφη μέρα, σας ευχαριστούμε που φέρατε το Ελληνικό Πάσχα στην Πράγα. Άφoghi οργάνωση, άφoghi το Πασχαλινό τραπέζι, άφoghi διασκέδαση. Ακόμα και ο καιρός ήταν άφoghi! Ευχαριστούμε τον Αντώνιο Πατούνη για τις υπέροχες φωτογραφίες και βιντεάκια!

9-11 ΜΑΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΤΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ

Μετά το Ελληνικό Πάσχα για τρεις μέρες ακολούθησε το τριήμερο Ελληνικό Φεστιβάλ και πάλι στους χώρους του Μανιφέστο, Πράγα 5. Οι διοργανωτές, Βασίλης Παπαχαραλάμπους του Holy Pasta και Βασίλης Γιαλαουζίδης του Yaya's (της Γιαγιάς) στο Μανιφέστο έφεραν την Ελλάδα στην Πράγα, στο στολισμένο

με ελληνικές σημαίες Μανιφέστο όπου αυτό το τριήμερο Έλληνες, φιλέλληνες, ξένοι και ντόπιοι είχαμε την ευκαιρία να δοκιμάσουμε διάφορα φαγητά της ελληνικής και κυπριακής κουζίνας, να απολαύσουμε ελληνικά ποτά, κρασιά, ούζο, κ.ά., σε μια ατμόσφαιρα γεμάτη με ελληνικές γεύσεις, αρώματα, ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς και μουσική και

ελληνική λαλιά.

Λόγω χώρου (της μικρής σκηνής) μόνο ένα τμήμα του χορευτικού συγκροτήματος 'Ακρόπολις' της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας παρουσίασε αυτή τη φορά θρακιώτικους χορούς και μετά όλοι μαζί πιαστήκαμε στο χορό. Τι να πρωτοδοκιμάσει κανείς στο YAYA'S;

Το Μανιφέστο

Αριστερά το YAYA'S του Βασίλη Γιαλαουζίδη και δεξιά ο Βασίλης Παπαχαραλάμπους του HOLY PASTA

Ευχαριστούμε τον Βασίλη Γιαλαουζίδη και την οικογένειά του, ευχαριστούμε τον Βασίλη Παπαχαραλάμπους και

την Κατερίνα Ι. Σ. Παπαχαραλάμπου. Ευχαριστούμε τον σεφ Γιάννη Καρβέλη, τον Προκόπη και τον

Πολυχρόνη που μας φέρατε την Ελλάδα στην Πράγα. Μόνο η θάλασσα έλλειπε!

Και οι λουκουμάδες και τα παγωτά του Προκόπη! Και τα θαλασσινά του Πολυχρόνη..

22&23 ΜΑΗ: 'Ο ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ' ΤΟΥ Ι. ΚΑΜΠΑΝΕΛΛΗ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΑ

Ευχαριστούμε Μιχαήλ Δουκάκη!

Ταυτότητα παράστασης: 'Ο Επικήδειος' μαύρη κωμωδία του Ιάκωβου Καμπανέλλη, σκηνοθεσία: Τατιάνα Σκανάτοβιτς, Ερμηνεία: Μιχαήλ Δουκάκης, φωτισμοί/μουσική: Βαγγέλης Σαγρής, οπτικοακουστικό υλικό: Άντη Δήμα, Μακιγιάζ: Ναϊάδα Σαγρή. Διάρκεια: 75 λεπτά

Η εκδήλωση στην Πράγα ήταν μια ευγενική προσφορά των συντελεστών της παράστασης. Τόσο ο ηθοποιός Μιχαήλ Δουκάκης, η σκηνοθέτρια Τατιάνα Σκανάτοβιτς, ο φωτιστής Βαγγέλης Σαγρής και οι υπόλοιποι της ομάδας, 'συντεταγμένοι' δέχτηκαν να παρουσιάσουν αυτό το εξαιρετικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη αφιλοκερδώς για τους Έλληνες στην Πράγα. Όλα τα έσοδα από τα εισιτήρια κάλυψαν το κόστος της εκδήλωσης και κανείς δεν αμείφθηκε.

“Συγχαρητήρια για την οργάνωση της χθεσινής εκδήλωσης! Πολύ όμορφη πρωτοβουλία και απολαυστικότερη παράσταση! Και εις άλλα με υγεία!” (σχόλιο της Βιργινίας)

Εβδομήντα πέντε λεπτά γέλιο! Γελάσαμε! Για μας τους λίγο πιο μεγάλους ήταν τόσο ρεαλιστικό που υπήρχαν στιγμές που δεν ήξερες εάν θέλεις να κλάψεις ή να γελάσεις. Όχι, δεν κλάψανε, γελάσαμε. Αυτά μας προσφέρει η μαύρη κωμωδία. Γέλιο και ρεαλισμός!

Ο πρωταγωνιστής, Μιχαήλ Δουκάκης,

μετά από την μεγάλη επιτυχία στη Λέσβο, έσπευσε και ήρθε στην Πράγα να μας φέρει απόλαυση, χαρά, γέλιο και πολλές 'μαυρόασπρες' σκέψεις, πολύ ανθρώπινες. Υπήρχε ο σαρκασμός στο όχι και τόσο ευχάριστο σημερινό πολιτικό περιβάλλον: τα δύσκολα στην κοινωνική ζωή, ο εγωισμός, η φιλοδοξία, η υποκρισία, οι ανθρώπινες αξίες, το πώς γίνεσαι μεγάλος και τρανός και μία φιλοδοξία να έχεις περισσότερα στεφάνια από τον διπλανό στην κηδεία σου... Όλα βγήκαν στη φόρα.

Ο Μιχαήλ είναι ένας 'ηθοποιός και σεναριογράφος με μεγάλο μέλλον και του το ευχόμαστε. Με εκπαίδευση και εργασιακή εμπειρία στο Λος Άντελες, το Λονδίνο και την Ελλάδα. Τα σενάρια του, 'To the Moon', 'Punish Me' και 'Ithaka', ταξιδεύουν σε ετήσια κινηματογραφικά φεστιβάλ αποσπώντας βραβεία και αναγνώριση σε όλο τον κόσμο. Αποφοίτησε από το Θέατρο Τέχνης 'Κάρολος Κουν' και το Εθνικό Θέατρο Νέων της Μεγάλης

Βρετανίας. Είναι κάτοχος πτυχίου Καλών Τεχνών από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και certificate program συγγραφής σεναρίου από το UCLA της Αμερικής.' (από το διαφημιστικό φυλλάδιο)

Η Ελληνική Κοινότητα Πράγας διοργάνωσε την εκδήλωση αυτή

(με δύο παραστάσεις λόγω μεγάλης ζήτησης) και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλη της Κοινότητας δεν 'τσιγκουνεύτηκαν' ούτε το χρόνο τους, μα ούτε και τις δυνάμεις τους. Συγκεκριμένα ευχαριστούμε την Κατερίνα Σπάλα, μέλος του ΔΣ, υπεύθυνη για την εκμάθηση της ελληνικής και της τσεχικής γλώσσας

και καλλιτεχνικών προγραμμάτων, την Κατερίνα Δαλγανάκη, την Μαρία Χινοπώρου, την Έλλη Αλωνεύτου. Όλες προσέφεραν με ενθουσιασμό τις δυνάμεις τους αφιλοκερδώς. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Πρεσβείας της Ελλάδας και μαζί μας ήταν και ο αγαπημένος μας Πρόεδρος της Ελλάδας στην Τσεχία,

κύριος Αθανάσιος Παρέσογλου. Χωρίς την ευγενική χορηγία του Κάστρου Μπλάτνα δύσκολα θα μπορούσαμε να διοργανώσουμε μια τέτοια μοναδική στο είδος της εκδήλωση. Ευχαριστούμε το Κάστρο Μπλάτνα! Ευχαριστούμε όλους και όλες που συμβάλανε στην διοργάνωση αυτής της εκδήλωσης!

25 ΜΑΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΣΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΒΕΒΕΡΖΙ, ΜΠΡΝΟ

Και φέτος στο Κάστρο Βεβέρζι, Μπρνο, πραγματοποιήθηκε για 12η φορά το Ελληνικό Σάββατο, μία εκδήλωση στην οποία συμμετέχουν Έλληνες και Ελληνίδες με πολλούς τσέχους και ξένους φίλους της Ελλάδας, με μαθήματα παραδοσιακών ελληνικών χορών για μικρούς και μεγάλους, με προγράμματα των καλλιτεχνικών συγκροτημάτων των ελληνικών κοινοτήτων στην Τσεχία καθώς και του Λυκείου Ελληνίδων στην Τσεχία και έκλεισε με ένα ελληνικό γλέντι. Ελληνικά εστιατόρια παίρνουν μέρος με νόστιμα ελληνικά φαγητά και λιχουδιές. Η Ελληνική

Κοινότητα του Μπρνο είναι ο κύριος διοργανωτής της εκδήλωσης με την στήριξη της Ομοσπονδίας Ελληνικών Κοινοτήτων στην Τσεχία, του Υπουργείου Πολιτισμού της Τσεχίας καθώς και του Δήμου και της Επαρχίας του Μπρνο. Οι καλοκαιρινές βροχές, τα μπουμπουνίσματα και οι αστραπές δεν σταμάτησαν κανένα από το να γιορτάσει αυτό το παραδοσιακό ελληνικό Σάββατο στο Κάστρο του 13ου αιώνα, το οποίο από το 1844 πέρασε στα χέρια του μεγάλου βιεννέζου επιχειρηματία ελληνικής καταγωγής Georg Simon von Sin. Το 1856 και έως το 1881 το κτήμα ανήκε

στην εγγονή του, την Έλενα Ύψηλάντη, η οποία τροποποίησε σημαντικά το περιβάλλον με ένα μεγάλο αγγλικό πάρκο με δύο θερμοκήπια. Όπως πάντα στο Κάστρο υπήρχε και έκθεση στην οποία ο επισκέπτης είχε την ευκαιρία να μάθει την ιστορία του Κάστρου. Ο Πρόεδρος της Ελλάδας στην Τσεχία, κ. Αθανάσιος Παρέσογλου χαιρέτησε τους συμμετέχοντες στην μεγάλη αυτή γιορτή των Ελλήνων στην Τσεχία. Στην εκδήλωση συμμετείχε και ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Γεώργιος Γιάγκου.

Ο Πρόεδρος της Ελλάδας, κ. Α. Παρέσογλου και οι λάτρες του ελληνικού χορού

1 ΙΟΥΝΙΟΥ: ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΧΑΡΑΚΤΩΝ ΣΤΟΝ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ GALLERY HOLLAR

Η εξαιρετική έκθεση 'Metamorphosis' της Ένωσης Ελλήνων Χαρακτών από την 1 Ιουνίου και μέχρι 30 Ιουνίου, είναι πρωτοβουλία του Τσεχικού Κέντρου Αθήνας με την ευκαιρία των 100 χρόνων από το θάνατο του μεγάλου συγγραφέα Κάφκα. Από τους 55 συμμετέχοντες, οι 15 έλληνες χαρακτές παραβρέθηκαν στην έκθεση, στην οποία παρουσιάστηκαν 71 πρωτότυπα έργα. Τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν από τον κ. Πάβελ Πιέναρ, Πρόεδρο της Ένωσης Τέχων Χαρακτών Hollar και την κ. Δήμητρα Κουμαντάκη, Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Χαρακτών. Στα εγκαίνια παραβρέθηκαν ο κ. Αθανάσιος Παρέσολγλου, Πρόεδρος της Πρεσβείας της Ελλάδας στην Τσεχία και μέλη της Πρεσβείας, μέλη της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας, Έλληνες και Ελληνίδες που εργάζονται στην Πράγα και τσέχοι και ξένοι φιλέλληνες. Σημειώνουμε ότι τα Τσεχικά Κέντρα είναι επιδοτούμενοι οργανισμοί του Υπουργείου Εξωτερικών της Τσεχικής

Δημοκρατίας για την προβολή της Τσεχίας στο εξωτερικό. Το δίκτυο των Τσεχικών Κέντρων καλύπτει 28 πόλεις σε 4 ηπείρους. Πραγματοποιούνται περισσότερες από 2.300 εκδηλώσεις ετησίως με περισσότερους από 2.800.000 ξένους επισκέπτες. Θα ήταν καλό να έχουμε κι εμείς τέτοια

κέντρα για την προβολή της Ελλάδας στο εξωτερικό... Εμείς, ευχαριστούμε το Τσεχικό Κέντρο στην Αθήνα για όλες τις ευγενικές δραστηριότητες που βοηθάνε τους δύο λαούς, τον τσέχικο και ελληνικό, να γνωρίσουν τους πολιτισμούς των δύο χωρών.

8 ΙΟΥΝΙΟΥ: ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟ ΠΑΡΤΙ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ, ΜΟΥΣΙΚΟΚΙΝΗΤΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ, ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Ηλιολούστο Σάββατο! Τελευταίο Σάββατο της σχολικής χρονιάς. Θα ακολουθήσουν διακοπές στην Ελλάδα και αλλού. Τον Σεπτέμβρη θα ξεκινήσουν και πάλι τα μαθήματα και οι εκδηλώσεις των μικρών μας μαθητών.

Την εκδήλωση άνοιξε η Πρόεδρος της Κοινότητας, Τασούλα Ζησάκη-Healey, η οποία ευχαρίστησε τους γονείς για την δραστήρια συμμετοχή τους στην διοργάνωση των εκδηλώσεων για τους μικρούς μας μαθητές. Ευχαρίστησε τις δασκάλες μας, Βιργινία Μπούτα και Ναυσικά Νικολαΐδου, την Κατερίνα Σπάλα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Πράγας, υπεύθυνη εκμάθησης ελληνικής και τσεχικής γλώσσας και καλλιτεχνικών προγραμμάτων.

Το Πρόγραμμα άνοιξαν τα παιδιά της θεατρικής ομάδας με ένα παραινύθι, το οποίο απόδωσαν με ενθουσιασμό εάν και είχαν λίγο χρόνο να προετοιμαστούν. Είναι η πρώτη τους παράσταση και περιμένουμε κι άλλες παραστάσεις. Περιμένουμε και άλλα παιδιά να εγγραφούν σ'

αυτή την ομάδα. Ευχαριστούμε τη δασκάλα Ναυσικά Νικολαΐδου για τον ενθουσιασμό και καλή δουλειά με τα παιδιά μας.

Μετά από ένα μικρό διάλειμμα, στη σκυτάλη πήραν τα παιδιά της μουσικοκινητικής αγωγής με την ακούραστη δασκάλα Βιργινία

Μπούτα. Συγκινητικά ήταν τα λόγια της όταν ευχαρίστησε τους γονείς για την στήριξή τους, την Κατερίνα Σπάλα και την Τασούλα Ζησάκη-Healey και όλα τα μέλη του ΔΣ της ΕΚ Πράγας που με ενθουσιασμό στηρίζουν όλες τις εκδηλώσεις των μικρών μαθητών μας. Τα παιδιά μας τραγούδησαν

πέντε τραγουδάκια για παιδιά με τις σχετικές κινήσεις. Ήταν γλυκούλικά, πολύ γλυκά. Δεν παρουσιάστηκε το τμήμα μουσικοκινητικής βρεφών αφού τα βρέφη με τους γονείς τους ήδη απολαμβάνουν τη θάλασσα στην Ελλάδα. Ακολούθησε η απονομή

βεβαιώσεων παρακολούθησης τμήματος ελληνικών και δώρων για τα παιδάκια. Η έκθεση του τμήματος εργαστηρίου δημιουργικών κατασκευών ήταν υπέροχη. Γονείς και παιδιά ψάχνανε τα δικά τους έργα. Και βέβαια δεν έλλειπαν οι λιχουδιές που

ετοίμασαν οι γονείς.

Χίλια μπράβο στους μικρούς μας μαθητές. Χίλια μπράβο στους γονείς. Χίλια μπράβο στις ακούραστες δασκάλες μας! Χίλια ευχαριστώ!

Καλό καλοκαίρι!

11 ΙΟΥΝΙΟΥ: ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟ ΠΑΡΤΙ ΓΙΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΣΕΧΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Οι προετοιμασίες ξεκίνησαν από πολύ νωρίς. Η Κατερίνα Σπάλα και η Έλλη Αλωνεύτου, οι δασκάλες μας, βρήκαν και πάλι έναν πολύ κατάλληλο χώρο για ένα τέτοιο πάρτι. Εάν και στην Πράγα 2, σχεδόν κέντρο, ήμασταν μέσα στη 'φύση', με πολύ πράσινο, ηρεμία (μέχρι να ξεκινήσουν τα τραγουδάκια και οι χοροί και σίγουρα η ελληνική και τσεχική λαλιά) και αρκετά ψηλά στο λόφο της Κοζέλκα 14, TJ. Η καθηφόρα ήταν πολύ πιο εύκολη από την

ανηφόρα για μας τους λίγο πιο μεγάλους. Ο αγαπημένος μας σερ, Φίλιππος Λιάκος, έψησε τα πάντα (και τι δεν είχε το τραπέζι μας! Ακόμα και κυπριακό χαλούμι!) με πολλή αγάπη. Γι' αυτό και όλα ήταν τόσο νόστιμα! Τον ευχαριστούμε που ανιδιοτελώς έψηξε και έψηξε μέχρι το τέλος αυτού του ευχάριστου απογεύματος. Τον ευχαριστούμε από τα βάθη της καρδιάς μας.

Ευχαριστούμε την Κατερίνα και

την Έλλη για την άψογη οργάνωση! Ευχαριστούμε την Μαρία Χινοπώρου για το ελληνοτσεχικό QUIZ. Τώρα σίγουρα μάθαμε ότι ο Αλιάκμωνας είναι ο μεγαλύτερος ποταμός της Ελλάδας, και όχι ο Έβρος όπως τον ήθελε η θρακιώτισσα Τασούλα! Ευχαριστούμε το Διοικητικό Συμβούλιο που αυτή τη φορά όλοι ήμασταν παρόντες. Συγχαρητήρια σε όλους τους μαθητές που από το Σεπτέμβρη θα πάνε ένα επίπεδο πιο ψηλά στην εκμάθηση της ελληνικής (για τους τσέχους φίλους μας) και τσεχικής γλώσσας (για τους Έλληνες). Καλό καλοκαίρι και τα λέμε και πάλι από τις αρχές Σεπτεμβρίου.

Η Ομάδα Μόρσκι Βλα

ΔΣ ΕΚ Πράγας και η Έλλη όρθια

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΣ ΤΗΣ ΕΚ ΠΡΑΓΑΣ, ΠΡΩΤΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2024

Της Τασούλας Ζησάκη-Healey, Πρόεδρος του ΔΣ της ΕΚ Πράγας

Ήταν ένα αρκετό δυναμικό εξάμηνο για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) αυτό το εξάμηνο (Ιανουάριος -Ιούνιος, 2024). Οργανώσαμε αρκετές εκδηλώσεις και μερικές που δεν ήταν στο πρόγραμμά μας. Το εξάμηνο ξεκίνησε τον Ιανουάριο με την **Ετήσια Γενική Συνέλευση** όπου εκλέξαμε νέο Διοικητικό Συμβούλιο για τα επόμενα τρία χρόνια. Την ίδια μέρα κόψαμε και την **Πίτα της ΕΚ Πράγας 2024**. Οργανώσαμε το **Αποκριάτικο Πάρτι** για τους μικρούς μαθητές και τους γονείς. Στις αρχές Απριλίου, βάλαμε όλες τις δυνάμεις μας για την άσφογη

διοργάνωση του **εορτασμού της επετείου της Εθνικής Γιορτής της 25ης Μαρτίου 1821** στο ξενοδοχείο Μπέλβεντερε. Τον ίδιο μήνα οργανώσαμε την **παρουσίαση του βιβλίου 'Της ντροπής' της Βίβιαν Αβραμίδου-Πλούμπη**. Ο Μάιος ήταν ακόμα πιο δυναμικός, με τη συμμετοχή μας στη διοργάνωση του **Ελληνικού Πάσχα και τριήμερου Ελληνικού Φεστιβάλ**. Ακολούθησε η διοργάνωση των **δύο θεατρικών παραστάσεων του έργου του Ι. Καμπανέλλη 'Ο Επικήδειος'**. Συμμετείχαμε στις εκδηλώσεις του **Ελληνικού Σαββάτου στο**

Κάστρο Βεβέρζι, Μπρνο. Κάθε Ιούνιο αποχαιρετάμε τους μικρούς και μεγάλους μαθητές μας των τμημάτων ελληνικής και τσεχικής γλώσσας με την οργάνωση **Αποχαιρετιστήρια Πάρτι**. Το **περιοδικό της ΕΚ Πράγας 'Καλημέρα'** βγήκε στην ώρα του με τα δύο τεύχη για αυτή την περίοδο. Πρέπει να σημειώσουμε ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδικού 'Καλημέρα', εργάζονται αφιλοκερδώς για όλες τις δραστηριότητες της ΕΚ Πράγας. Τους ευχαριστούμε!

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΑΓΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΤΟΣ 2023-2024

Της Βιργινίας Μπούτα, δασκάλα του τμήματος

Φτάνοντας στο τέλος αυτής της εκπαιδευτικής χρονιάς, παρουσιάζουμε στους αναγνώστες του περιοδικού τα παιδικά προγράμματα που πραγματοποιήθηκαν, τους στόχους που τέθηκαν και κάνουμε έναν γενικό απολογισμό.

Οκτώβριος 2023 – Ιούνιος 2024

Κατά τη διάρκεια του οκταμήνου αυτού πραγματοποιήθηκαν τα παρακάτω παιδικά τμήματα:

Διδασκαλία ελληνικής γλώσσας για παιδιά 3-6 ετών

Διδασκαλία ελληνικής γλώσσας για παιδιά 7-12 ετών

Μουσικοκινητική αγωγή/παραδοσιακοί ελληνικοί χοροί για παιδιά 3-12 ετών

Μουσικοκινητική αγωγή βρεφών (9 μηνών-2 ετών) [έναρξη τμήματος Φεβρουάριος 2024]

Εργαστήρι δημιουργικής κατασκευής για παιδιά 3-9 ετών [έναρξη τμημάτων Φεβρουάριος 2024]

Λειτουργήσαν 2 τμήματα διδασκαλίας ελληνικής γλώσσας (3-6 ετών) και δύο τμήματα μουσικοκινητικής αγωγής/παραδοσιακών ελληνικών χορών. Οι ημέρες διεξαγωγής των μαθημάτων ήταν Πέμπτη και Παρασκευή. Ένα τμήμα λειτουργήσε για διδασκαλία ελληνικής γλώσσας (7-12 ετών) κάθε Παρασκευή. Οι στόχοι που τέθηκαν για κάθε τμήμα καθορίστηκαν τον Οκτώβρη και αξιολογούνταν από τη διδάσκουσα κατά τη διάρκεια των μαθημάτων αλλά και μετά το πέρας 17 μαθημάτων (λήξη μαθημάτων πρώτου τετράμηνου). Τα μαθήματα της μουσικοκινητικής βρεφών και του τμήματος του εργαστηρίου δημιουργικών κατασκευών λειτουργήσαν με βάση το μοντέλο σεμιναριακού τύπου διδασκαλίας, πραγματοποιώντας 10 συναντήσεις μεταξύ διαστήματος Φεβρουαρίου – Ιουνίου και ημέρα Σάββατο. Συνολικά, δίνονται παρακάτω οι στόχοι που τέθηκαν για κάθε τμήμα.

Διδασκαλία ελληνικής γλώσσας (3-6 ετών)

Εισαγωγή στο αλφάβητο και τους βασικούς χαρακτήρες της ελληνικής γλώσσας

Ανάπτυξη της προφορικής επικοινωνίας στα ελληνικά

Εξοικείωση με βασικές λέξεις, αριθμούς, χρώματα ζώα και καθημερινά αντικείμενα

Εξοικείωση με την ελληνική παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα

Διδασκαλία ελληνικής γλώσσας (7-12 ετών)

Ανάγνωση και κατανόηση κειμένων

Γραφή και σωστή ορθογραφία και χρήση τόνων

Εξοικείωση με την ελληνική παράδοση, τα ήθη και τα έθιμα

Ανάπτυξη αυτοπεποίθησης στη χρήση της ελληνικής γλώσσας

Μουσικοκινητική αγωγή/ παραδοσιακοί χοροί (3-12 ετών)

Εισαγωγή στη μουσική και τον χορό ως διασκεδαστικό τρόπο έκφρασης

Ενθάρρυνση της φυσικής δραστηριότητας, συντονισμού των κινήσεων και της κιναισθησης (αίσθηση του σώματος στον χώρο)

Εξοικείωση με τα ελληνικά παραδοσιακά μουσικά όργανα, τους ρυθμούς και τους χορούς

Μουσικοκινητική αγωγή βρεφών (9 μηνών – 2 ετών)

Ανάπτυξη της αισθητηριακής ευαισθησίας (ενθάρρυνση της εξερεύνησης διάφορων υλικών και υφών).

Καλλιέργεια της ρυθμικής επίγνωσης. Εισαγωγή στον κόσμο του ρυθμού μέσω απλών χειρονομιών, κινήσεων του σώματος και

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΓΑ

ιδιόφωνων και μεμβρανόφωνων μουσικών οργάνων.

Ανάπτυξη της συντονισμένης κίνησης.

Ενίσχυση της έκφρασης μέσω της μουσικής και του χορού.

Εργαστήρι δημιουργικής κατασκευής (3-9 ετών)

Ενθάρρυνση της δημιουργικής έκφρασης χωρίς περιορισμούς σε χρώματα, σχήματα κλπ.

Ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων μέσω των

διαδικασιών κατασκευής.

Εκπαίδευση στη χρήση και στον χειρισμό διάφορων υλικών κατασκευής.

Ενίσχυση αυτοπεποίθησης και αυτοεκτίμησης μέσω της ολοκλήρωσης των κατασκευών δίνοντας την ευκαιρία να ανακαλύψουν τις δυνατότητές τους και να εκφραστούν με αυτοπεποίθηση.

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2023 – ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

- Συμμετοχή στην εκδήλωση για τον εορτασμό της 28ης Οκτωβρίου
- Είπαμε τα κάλαντα των Χριστουγέννων στους πρέσβεις της Ελλάδας, της Κύπρου και σε ελληνικές επιχειρήσεις
- Συμμετοχή στο Χριστουγεννιάτικο πάρτι
- Συμμετοχή στο Αποκριάτικο πάρτι
- Συμμετοχή στην εκδήλωση για τον εορτασμό της 25ης Μαρτίου
- Επίσκεψη στην Έκθεση Επιστημών
- Συμμετοχή στην τελική εκδήλωση των παιδικών τμημάτων

Αποκριάτικο πάρτι για παιδιά και γονείς 2024

Να σημειωθεί ότι οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο μία διαδικτυακή συνάντηση με τους γονείς των τμημάτων ελληνικών και μουσικοκινητικής/παραδοσιακών χορών, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε παρουσίαση και απολογισμός του εξαμήνου που πέρασε και παρουσιάστηκαν τα προβλήματα και οι προβληματισμοί που αντιμετώπισα ως διδάσκουσα. Οι γονείς είχαν χρόνο να δώσουν ανατροφοδότηση και να μοιραστούν ιδέες και σκέψεις για το μέλλον. Και με αυτή την τελευταία αναφορά στους γονείς, φτάνω στο πιο σημαντικό κομμάτι του απολογισμού, τους γονείς!

Ό,τι σκεφτόμουν, ό,τι σχεδίαζα και ό,τι οργάνωνα για τα τμήματα δεν θα μπορούσαν ποτέ να πραγματοποιηθούν αν δεν είχα το βασικό μου υλικό για να δουλέψω, τα παιδιά. Τα παιδιά όμως δεν θα μπορούσαν να έρθουν μόνα τους για μάθημα! Οφείλω ένα μεγάλο, τεράστιο και ειλικρινέστατο «ευχαριστώ» στους ανθρώπους που εμπιστεύτηκαν τα παιδιά τους στα τμήματά μου, που αναγνώρισαν την δουλειά και την προετοιμασία μου, που ήταν τυπικοί και με ενημέρωναν για το πότε θα απουσιάσουν όπως είχα ζητήσει, που ήταν συνεπείς στις εκδηλώσεις μας και που έχουν λαμπρές ιδέες για το μέλλον. Η παρακάτω

παραγράφος λοιπόν είναι αφιερωμένη σε αυτούς και αποτελεί το επίσημο ευχαριστήριό μου:

**«Αξιότιμοι γονείς,
Η Βιργινία ευχαριστεί τους γονείς των μικρών μαθητών**

Είναι μεγάλη τιμή και προνόμιο να μπορώ να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου προς εσάς για την εμπιστοσύνη που μου δείχνετε κάθε φορά που εμπιστεύεστε τα παιδιά σας στα μαθήματά μου. Το πάθος μου για τη διδασκαλία αναζωογονείται κάθε φορά που βλέπω την πρόοδο και την ανάπτυξη που επιτυγχάνουν τα παιδιά σας. Η συνεργασία μας ήταν καθοριστική για την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν. Είμαι ευγνώμων για την συμπόρευσή μας σε κάθε έναν

σας ξεχωριστά. Σας ευχαριστώ θερμά. Βιργινία»

Παραθέτω τα ονόματα των παιδιών που συμμετείχαν σε όλα τα προαναφερθέντα τμήματα (με αλφαβητική σειρά):

Αλέξανδρος Αντ., Αλέξανδρος Σ., Αλέξανδρος Χ., Αμαλία, Ανδρέας, Αντζελίνα, Αρετή, Άρης, Αχιλλέας, Βαλέρια, Γιασμίνα, Δάφνη, Δωροθέα, Έκτορας Μπ., Έκτορας Χ., Ελένη, Ζωή, Θωδωρής Δ., Θωδωρής Α., Ιάσων, Ιάσων-Χαράλαμπος, Κώστας, Μαρία Κ., Μαρία Ρ., Μελίνα Α., Μελίνα Ο., Ναταλία, Νεφέλη, Νίκολας, Νίνα, Ντενίσα, Πέτρος, Σοφία, Στέφη, Teodor, Χριστίνα, Χριστιανός.

ΝΑΥΣΙΚΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ, ΔΑΣΚΑΛΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΥΝΕΤΝΕΥΣΗ

Η Ναυσικά μας βρήκε. Βρήκε, δηλαδή, ότι υπάρχει Ελληνική Κοινότητα στην Πράγα, ήρθε από μόνη της, έγινε μέλος της Κοινότητας και αμέσως πρόσφερε να συμβάλει με το ταλέντο της στις δραστηριότητες της Κοινότητάς μας. Με την βοήθεια της Κατερίνας Σπάλα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚ Πράγας, υπεύθυνη εκμάθησης ελληνικής και τσεχικής γλώσσας, διοργάνωσε τα μαθήματα θεατρικής αγωγής, τα οποία ξεκίνησαν με εφτά μικρούς μαθητές και περιμένουμε οι γονείς να ενδιαφερθούν και να εγγραφούν τα παιδιά τους στα μαθήματα αυτά, μαθήματα που κάθε παιδί χρειάζεται στην εκπαίδευσή του. Η Ναυσικά γεννήθηκε στο Λονδίνο το 1996, αλλά σύντομα οι γονείς της επέστρεψαν στην Αθήνα όπου μεγάλωσε και σπούδασε. Θα επιστρέψει στο Λονδίνο για μεταπτυχιακές σπουδές.

Ν: Το πρώτο μου πτυχίο ήταν στο ΕΚΠΑ στο τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία. Καθώς συμμετείχα σε θεατρική ομάδα αυτοσχεδιασμού και καθώς ήρθα σε επαφή μέσω της σχολής με το κομμάτι του Δράματος στην Εκπαίδευση, αποφάσισα να κάνω μεταπτυχιακό στο Λονδίνο πάνω στο Applied Theatre (Εφαρμοσμένο Θέατρο). Στη διάρκεια του μεταπτυχιακού έκανα πρακτική σε διάφορους φορείς που χρησιμοποιούσαν το θέατρο ως

εκπαιδευτικό εργαλείο, όπως η M-SET company και το Reay Primary School. Δυστυχώς το μεταπτυχιακό μου τελείωσε εν μέσω κορονοϊού, ο οποίος με ανάγκασε να εγκαταλείψω το Λονδίνο και να επιστρέψω στην Αθήνα για ένα χρόνο, όπου και δούλεψα σε σχολείο ως νηπιαγωγός. Οι συνθήκες ήταν δύσκολες καθώς η Αγγλία έβγαινε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τ: Πώς και γιατί αποφάσισες να έρθεις στην Πράγα; Ποιες ήταν οι πρώτες εντυπώσεις σου από τη ζωή

σου στην Πράγα;

N: Καθώς ήξερα ότι δε θέλω να μείνω Ελλάδα αποφάσισα να στείλω βιογραφικά σε Youth Theatres στην Ευρώπη, και έτσι προσλήφθηκα στο αγγλόφωνο Youth Theatre της Πράγας οπότε...έβαλα πλώρη. Δούλεψα εκεί για 2 χρόνια. Η προσαρμογή στην Πράγα μου φάνηκε πολύ εύκολη καθώς, ως Αθηναία, τη βρήκα πολύ μικρή και οργανωμένη πόλη. Σύντομα κλείνω τα τρία χρόνια διαμονής μου στην Τσεχία και θα έλεγα ότι μου αρέσει ο σεβασμός που έχουν οι άνθρωποι προς τον χώρο (τη φύση, τα μέσα συγκοινωνίας, κ.λπ.), οι πολιτισμικές εκδηλώσεις, καθώς η Πράγα συγκεκριμένα είναι μια πολύ καλλιτεχνική πόλη, και το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά μικρά θέατρα. Θα έλεγα ότι δεν μου αρέσει ιδιαίτερα η κουλτούρα που υπάρχει γύρω από το αλκοόλ και το πώς αυτό θεωρείται ο μόνος τρόπος διασκέδασης κάποιες φορές.

T: Πώς έμαθες ότι υπάρχει Ελληνική Κοινότητα στην Πράγα;

N: Η εμπλοκή μου στην Ελληνική Κοινότητα ξεκίνησε καθώς έψαχνα μαθήματα Τσέχικων γιατί δεν μιλούσα τη γλώσσα όταν ήρθα. Έτσι ήρθα σε επαφή με την Κατερίνα Σπάλα, η οποία διδάσκει τσέχικα στην κοινότητα και ξεκίνησα τα μαθήματα. Θέλησα να γίνω μέλος καθώς θεωρώ

ότι είναι σημαντικό όλοι εμείς που φεύγουμε από την Ελλάδα να κρατάμε τις κοινότητες ζωντανές έτσι ώστε να μπορούμε να ερχόμαστε εμείς και τα παιδιά φυσικά σε επαφή με τη γλώσσα μας και να οργανώνουμε εκδηλώσεις ώστε να ψυχαγωγούμαστε και με τον δικό μας τρόπο. Διότι νιώθω ότι στην κεντρική Ευρώπη η ψυχαγωγία είναι αρκετά συνδεδεμένη με το αλκοόλ και όχι για παράδειγμα με τη μουσική, τους χορούς και το φαγητό. Όταν μου έγινε η πρόταση από την Κατερίνα να κάνω θεατρικό παιχνίδι στα παιδιά θεώρησα ότι θα είχε ενδιαφέρον σαν δραστηριότητα ώστε τα παιδιά να έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν και να δημιουργήσουν και στη μητρική τους γλώσσα καθώς πηγαίνουν όλα σε τσέχικα σχολεία. Έτσι ξεκινήσαμε τα μαθήματα με παιδιά ηλικίας 4-9 ετών και προετοιμάσαμε στη διάρκεια του τετράμηνου ένα μικρό θεατρικό, το οποίο αποτελεί διασκευή ελληνικού λαϊκού παραμυθιού.

T: Τι περιλαμβάνουν τα μαθήματα;

N: Τα μαθήματα περιλάμβαναν πρόβα του θεατρικού και παιχνίδια μέσω των οποίων δουλεύαμε δεξιότητες όπως παντομίμα, ένταση φωνής, άρθρωση και άλλα.

Το θέατρο είναι δυστυχώς παραμελημένο από τα εκπαιδευτικά συστήματα των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών και δε θεωρείται

ισάξιο με άλλα μαθήματα όπως Μαθηματικά, Φυσική και άλλα. Ωστόσο αυτό είναι αρκετά προβληματικό καθώς αρχικά τα παιδιά χρειάζεται να μάθουν να λειτουργούν ως μέρος ενός συνόλου, αποκτώντας κοινωνικές δεξιότητες, αυτοπεποίθηση, ηγετικές ικανότητες και την ικανότητα να ακούν την ομάδα (κυριολεκτικά και μεταφορικά). Το θέατρο τους παρέχει αυτά τα εργαλεία καθώς μέσα από τα παιχνίδια μπαίνουν σε ρόλους οδηγητή ή οδηγού, μαθαίνουν να διαχειρίζονται σταδιακά την ένταση της φωνής τους και να ξεπερνούν τα όριά τους. Για παράδειγμα παιδιά που νιώθουν πιο άνετα να οδηγούνται μπαίνουν και στη θέση του οδηγού και μαθαίνουν να εξερευνούν και αυτή την πλευρά, ή παιδιά που προτιμούν να μιλάν και να αποτελούν το επίκεντρο της προσοχής μαθαίνουν να ακούν τους φίλους τους. Παράλληλα το θέατρο τους διδάσκει τη δέσμευση ότι δηλαδή δημιουργούμε κάτι όλοι μαζί και χρειάζεται να το φέρουμε εις πέρας και να αφήσουμε τους εγωισμούς μας εκτός του "παιχνιδιού". Ταυτόχρονα καλλιεργείται η συγκέντρωσή τους πάνω στη σκηνή και φυσικά, ειδικά στις μεγαλύτερες ηλικίες, η αισθητική καθώς καλούνται να πειραματιστούν με όψεις του ωραίου. Στόχος μου θα ήταν να μπορέσουμε να μαζέψουμε όσο πιο πολλά παιδιά γίνεται, καθώς

το θέατρο χρειάζεται αριθμούς, και να οργανώσουμε τις ομάδες ανά ηλικία ώστε τα μαθήματα να ανταποκρίνονται

ως λαός οπότε ίσως φεύγοντας να απωθούμε λίγο ο ένας τον άλλον γιατί δε θέλουμε να μπλεχτούμε σε

μπορεί, όπως επίσης να οργανώναμε περισσότερες μουσικές και θεατρικές βραδιές!

στις ανάγκες της κάθε ηλικίας ξεχωριστά.

Τ: Ποιες είναι οι εντυπώσεις σου από τη δράση της Κοινότητάς μας και κατά τη γνώμη σου γιατί πολλοί Έλληνες που ήρθαν για εργασία στην Πράγα δεν γνωρίζουν είτε δεν θέλουν να συμμετάσχουν στα δρώμενα της Κοινότητάς μας;

Ν: Θεωρώ ότι στην Κοινότητα δυσκολευόμαστε κάποιες φορές να βρούμε παιδιά να συμμετέχουν στις δραστηριότητες, ή κόσμος να ενισχύσει τις εκδηλώσεις καθώς παρόλο που είμαστε αρκετοί Έλληνες στην Πράγα, δε γνωρίζομαστε μεταξύ μας. Νομίζω ότι οι Έλληνες που φεύγουμε από την Ελλάδα και μετακομίζουμε στην Ευρώπη δεν επιδιώκουμε ιδιαίτερα να συναναστραφούμε με άλλους Έλληνες. Ιδιαίτερα οι νέοι. Ωστόσο δεν είμαι σίγουρη για ποιους λόγους γίνεται. Ίσως να μην αντέχουμε ο ένας τον άλλο γιατί είμαστε φωνακλάδες! Ίσως παίζει ρόλο το ότι είμαστε λίγο εθισμένοι στην πόλωση και τη σύγκρουση

ανάλογες καταστάσεις. Ίσως είναι και η προσπάθεια εξερεύνησης άλλων λαών και πολιτισμών καθώς στην Ελλάδα δεν ερχόμαστε σε επαφή με τόσες διαφορετικές εθνικότητες οπότε όταν φεύγουμε ίσως το επιδιώκουμε. Θεωρώ ωστόσο ότι θα ήταν ωραίο παράλληλα να βρισκόμασταν πιο πολύ και μεταξύ μας και να οργανώναμε περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις και γλέντια καθώς αυτό ίσως είναι κάτι που λείπει σε όλες και όλους μας. Σε εμένα τουλάχιστον λείπουν τα ρεμπέτικα και θα ήθελα να οργανώναμε τέτοιου είδους γλέντια! Θεωρώ ότι η Κοινότητα έχει πάρει πολλές δυνατές πρωτοβουλίες όπως τα μαθήματα τσέχικων για Έλληνες, οι χοροί, οι δραστηριότητες για τα παιδιά και φέτος που έγινε και η μάζωξη το Πάσχα και το τριήμερο Ελληνικό Φεστιβάλ στους χώρους του Μανιφέστο στην Πράγα 5.

Θα ήταν ωραίο να εμπλέκονταν περισσότερα άτομα στη διοργάνωση εκδηλώσεων και δράσεων προσφέροντας ο καθένας αυτό που

Τ: Το έχουμε υπόψη μας και σχεδιάζουμε να φέρουμε και άλλο θεατρικό έργο από την Ελλάδα. Θα δούμε εάν μπορούμε να φέρουμε το μουσικό σχήμα 'Ρεμπέτικο' από την Οστράβα. Μετά τον Κορονοϊό είχαμε και μία συναυλία αφιερωμένη στο έργο του Μίκη Θεοδωράκη. Πολύ καλές οι προτάσεις σου! Θα δούμε εάν θα μπορέσουμε να οργανώσουμε συναυλία αφιερωμένη στον Χατζιδάκι. Μια έκθεση φωτογραφίας. Σιγά-σιγά ανακαλύπτουμε ότι υπάρχουν αρκετά ταλέντα σε διάφορους τομείς της τέχνης, φωτογράφισης, μουσικής, αθλητισμού όπως μεταξύ των μελών μας έτσι και των Ελλήνων που ήρθαν στην Τσεχία για εργασία. Καλή μας δύναμη και καλή συνέχεια.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΤΟΥΝΗΣ, Ο 'ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ' ΤΟΥ Π. 'ΚΑΛΗΜΕΡΑ'

(Οι φωτογραφίες είναι του Αντώνη Πατούνη)

Τον Αντώνη τον συνάντησα αρκετές φορές στις εκδηλώσεις της Κοινότητάς μας για τα παιδιά του τμήματος ελληνικής γλώσσας. Πρόσεξα ότι κρατούσε επαγγελματική φωτογραφική μηχανή και για μένα ήταν μία ευκαιρία να τον παρακαλέσω να βγάλει φωτογραφίες για το περιοδικό μας. Αποκρίθηκε αμέσως και από τώρα και πέρα θα βλέπετε καλύτερες, επαγγελματικές φωτογραφίες από εκδηλώσεις της Κοινότητάς μας. Ο Αντώνης κατάγεται από τη Μυτιλήνη (Λέσβο) ενώ γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1984. Σπούδασε πληροφορική στο Πανεπιστήμιο του Αιγαίου στο τμήμα μηχανικών και τηλεπικοινωνιακών συστημάτων στην Σάμο. Συνέχισε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο τμήμα μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στον Βόλο. Από το 2013 ζει με την οικογένειά του στην Τσεχία.

Τ: Αντώνη, Πώς και γιατί βρέθηκες στην Τσεχία;

Α: Στην Τσεχία βρέθηκα τον Νοέμβριο του 2013 έπειτα από αναζήτηση εργασίας, είχα μια προσφορά από την IBM στο Brno ως προγραμματιστής την οποία και δέχτηκα. Μάλιστα εκείνη την περίοδο ερχόντουσαν πολλοί Έλληνες στο Brno για να δουλέψουν στο τομέα του IT και με πολλούς από αυτούς έχουμε συνεργαστεί και έχουμε κρατήσει πολύ καλές φιλικές σχέσεις. Έπειτα από δύομισι χρόνια στο Brno μεταφέρθηκα στην Πράγα για καλύτερη εργασιακή εξέλιξη.

Τ: Πώς έμαθες για την Ελληνική Κοινότητα Πράγας και ποιες είναι οι εντυπώσεις σου;

Α: Για την ελληνική κοινότητα έμαθα μέσω της γυναίκας μου η οποία παρακολουθεί τα μαθήματα Τσέχικων και έχω πολύ καλές εντυπώσεις. Ο λόγος είναι ότι μπορούμε να συμμετάσχουμε σε μαθήματα, να εορτάσουμε τις εθνικές μας εορτές όπως πρόσφατα την 25η Μάρτιου. Εξίσου σημαντικό είναι ότι μέσα από την κοινότητα μας δίνετε η δυνατότητα να κοινωνικοποιηθούμε, δηλαδή να γνωρίσουμε καινούριες

οικογένειες ελληνικής καταγωγής και να δημιουργήσουμε καινούριες παρέες.

Τ: Ξέρω ότι και το δικό σου παιδί παρακολουθεί τα μαθήματα ελληνικής γλώσσας και άλλες δραστηριότητες που προσφέρει η Κοινότητα. Ποια είναι η γνώμη σου για τα μαθήματα και τις υπόλοιπες εκδηλώσεις μας;

Α: Τα μαθήματα των ελληνικών και οι λοιπές δραστηριότητες είναι πολύ σημαντικά για τα παιδιά μας

γιατί εκπαιδεύονται στην ελληνική γλώσσα, αποκτούν νέες ικανότητες και μαθαίνουν για την ελληνική παράδοση. Οι δασκάλες Βιργινία Μπούτα και Ναυσικά Νικολαΐδου έχουν δημιουργήσει ένα πολύ ευχάριστο και δημιουργικό περιβάλλον μάθησης όπου τα παιδιά μας μαθαίνουν με ένα πολύ διασκεδαστικό τρόπο. Έχουμε ήδη παρατηρήσει στην κόρη μας μια βελτίωση στον τρόπο έκφρασης και χρήσης της ελληνικής γλώσσας.

Τ: Τι θα πρότεινες για να βελτιωθούν οι εκδηλώσεις της Κοινότητας;

Α: Θα πρότεινα την επέκταση των μαθημάτων ελληνικής γλώσσας είτε με περισσότερες ώρες διδασκαλίας είτε με περισσότερες δραστηριότητες. Επίσης θα πρότεινα κάποιες καλλιτεχνικές δραστηριότητες όπως ζωγραφική και φωτογραφία που να προσελκύσουν περισσότερο κόσμο. Τέλος θα ήθελα να προτείνω να κάνουμε μια ανοιχτή πρόσκληση για τους Έλληνες της Πράγας, με την συμμετοχή της ελληνικής Πρεσβείας να έρθουν στην κοινότητα για μια ενημέρωση και παρουσίαση των δραστηριοτήτων μας.

Τ: Πολύ καλή ιδέα. Είναι γεγονός, ότι προσπαθήσαμε αρκετές φορές

να γνωστοποιήσουμε στους Έλληνες, τους νέους που ήρθαν για εργασία στην Πράγα ότι υπάρχουμε. Γιατί κατά τη γνώμη σου αρκετοί από αυτούς διστάζουν να πάρουν μέρος στις εκδηλώσεις της Κοινότητας είτε ακόμα να γίνουν μέλη της Κοινότητας;

Α: Πιστεύω ότι ο σύγχρονος τρόπος ζωής στην πόλη αφήνουν λίγα περιθώρια και ελεύθερο χρόνο και ίσως αυτό αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα. Επίσης πολλοί Έλληνες και Κύπριοι έρχονται για βραχυπρόθεσμη εργασία από έξι μήνες έως ένα χρόνο και δεν προλαβαίνουν να γνωρίσουν την ελληνική κοινότητα.

Τ: Είδα αρκετές φωτογραφίες σου και μου άρεσαν πάρα πολύ, τα θέματα, η ποιότητα. Επαγγελματικές! Πώς και πότε ξεκίνησες αυτό το χόμπι σου;. Ποια είναι τα θέματα που σε συγκινούν;

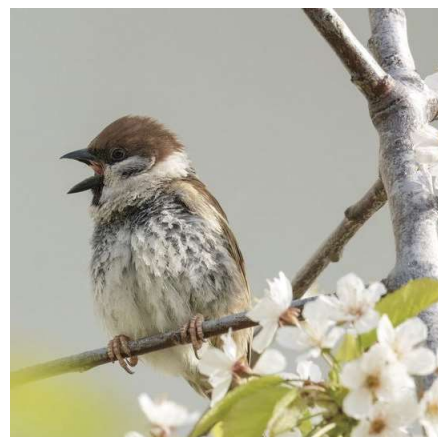
Α: Πάντα μου άρεσε η φωτογραφία ως ένα μέσο για να μαθαίνω τον κόσμο. Ξεκίνησα στο

Πανεπιστήμιο το 2002 με μία απλή ψηφιακή Pentax για να φωτογραφίζω την όμορφη Σάμο. Στην πάροδο των ετών επένδυσα σε πιο εξελιγμένο εξοπλισμό για να μπορέσω να βγάλω διαφορετικά είδη φωτογραφιών. Μου αρέσει να φωτογραφίζω την φύση με ένα

τοπίο που θα μπορεί να είναι θάλασσα ή βουνό. Ένα συγκεκριμένο είδος που μου αρέσει είναι η αστροφωτογράφιση που περιλαμβάνει έναστρο ουρανό με τον γαλαξία σε συνδυασμό με ένα όμορφο τοπίο. Επίσης μου αρέσει η φωτογράφιση πόλης όπως για παράδειγμα της Πράγας που έχει τόσο όμορφα αστικά τοπία για φωτογραφίες που προσφέρουν έναν ιδιαίτερο καλλιτεχνικό χαρακτήρα. Φυσικά δεν μπορώ να παραλείψω την φωτογράφιση των πτηνών και το εφελτήριο είναι οι πολλαπλοί υδροβιότοποι της Λέσβου όπου έμαθα να ξεχωρίζω τα πουλιά του νησιού και να τα φωτογραφίζω. Είναι ένα ιδιαίτερο είδος φωτογραφίας και απαιτητικό θα έλεγα ιδιαίτερα όταν φωτογραφίζεις πουλιά εν πτήση. Τέλος δεν μπορώ να παραλείψω ότι έχω ασχοληθεί με την μακρο φωτογράφιση που περιλαμβάνει έντομα όπως μέλισσες και άνθη η οποία είναι εξίσου απαιτητική γιατί απαιτεί πολύ καλές συνθήκες φωτισμού.

Τ: Ποιες είναι η εντυπώσεις σου από τη ζωή σου στην Πράγα;

Α: Η Πράγα είναι μια πολύ όμορφη, πολύ φιλική προς τους κάτοικους με πολύ καλά μέσα συγκοινωνίας και πολύ πράσινο. Υπάρχουν παιδικές χαρές παντού και τα παιδιά μπορούν να παίξουν ξέγνοιαστα. Αυτό που

μας λείπει φυσικά ως νησιώτες είναι η θάλασσα και το θαλασσινό φαγητό. Επίσης σαν πόλη έχει ακριβύνει τα τελευταία χρόνια που σίγουρα επηρεάζει τον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Τ: Θέλεις να επιστρέψεις στην Ελλάδα;

Α: Η Ελλάδα είναι πάντα στο μυαλό και στην καρδιά μας αλλά προς το παρόν είμαστε ικανοποιημένοι με την ζωή μας στην Πράγα, έχουμε μια καλή ποιότητα ζωής και μια ισορροπία μεταξύ εργασίας και δημιουργικού χρόνου. Εάν αλλάξει κάτι στο μέλλον νομίζω θα το δείξει ο χρόνος.

Το κάστρο της Πράγας

ΜΙΧΑΗΛ ΔΟΥΚΑΚΗΣ, ΗΘΟΠΟΙΟΣ, ΣΕΝΑΡΙΟΓΡΑΦΟΣ

Με τον Μιχαήλ συναντηθήκαμε στο τσεχικό εστιατόριο Μπεσέντα μετά την εξαιρετική παράστασή του, 'Ο Επιμήδειος' στο θέατρο Inspirace στην Πράγα. Ένας εξαιρετικός ηθοποιός, ένας σεμνός και ταπεινός άνθρωπος, λιγομίλητος, με μεγαλύτερο ενδιαφέρον για τον συνομιλητή του παρά για την προβολή του εαυτού του όπως έχουμε συνηθίσει με ηθοποιούς του δικού του μεγέθους. Επιτυχίες στην Ελλάδα, στο Λονδίνο, στις ΗΠΑ. Μιχαήλ γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Λέσβο. Σπούδασε στην Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, στη συνέχεια στο Θέατρο Τέχνης Κάρολος Κουν στην Αθήνα, στο Εθνικό Θέατρο Νέων Αγγλίας στο Λονδίνο, και στο UCLA της Αμερικής στο Λος Άντζελες). Ο Μιχαήλ και η ομάδα του μας πρόσφερε τις δύο παραστάσεις αφιλοκερδώς, δεν ζήτησε αμοιβή εάν και από το 2008 και μετά, ένα από τα πρώτα θύματα της κρίσης στην Ελλάδα ήταν οι ηθοποιοί.

Ξεκινήσαμε τη συζήτησή μας με τη συνηθισμένη ερώτηση

Τ: Γιατί επέλεξες το επάγγελμα του ηθοποιού;

Μ: Μαγεμένος από μια παράσταση που είδα όταν ήμουν 12 ετών, ξεκίνησα να κάνω κι εγώ θέατρο. Ένωσα πως είναι το μόνο επάγγελμα που συνδυάζει όλα όσα θέλω να κάνω και που με συγκινεί τόσο βαθιά. Όσες δυσκολίες κι αν αντιμετώπισα στην μετέπειτα επαγγελματική μου πορεία ως ηθοποιός, δεν κατάφεραν να σβήσουν το πάθος μου γι' αυτή τη δουλειά. Καταλήγω λοιπόν συχνά στο συμπέρασμα πως επέλεξα αυτό το επάγγελμα για να προσφέρω, να συγκινήσω, ακόμη και να μαγέψω, κι

εγώ με τη σειρά μου, όπως συνέβη στον 12χρονο εαυτό μου. Δημιουργώ και ζω σε μια μαγική διάσταση, ειδικά όταν παίζω θέατρο, κι ελπίζω αυτό να το εισπράττουν και οι θεατές.

Τ: Σίγουρα, αυτή τη μαγική διάσταση τη νιώσαμε κι εμείς, ξεχάστηκε, ξεχάσαμε τα καθημερινά μας προβλήματα. Γελάσαμε. Εστιάζεις την προσοχή σου μόνο στην κωμωδία ή και σε άλλο είδος του θεάτρου;

Μ: Για πολλά χρόνια έκανα κυρίως δράμα. Τα τελευταία χρόνια που όλων των ειδών τα κοινωνικοπολιτικά δράματα έχουν καταρρακώσει την

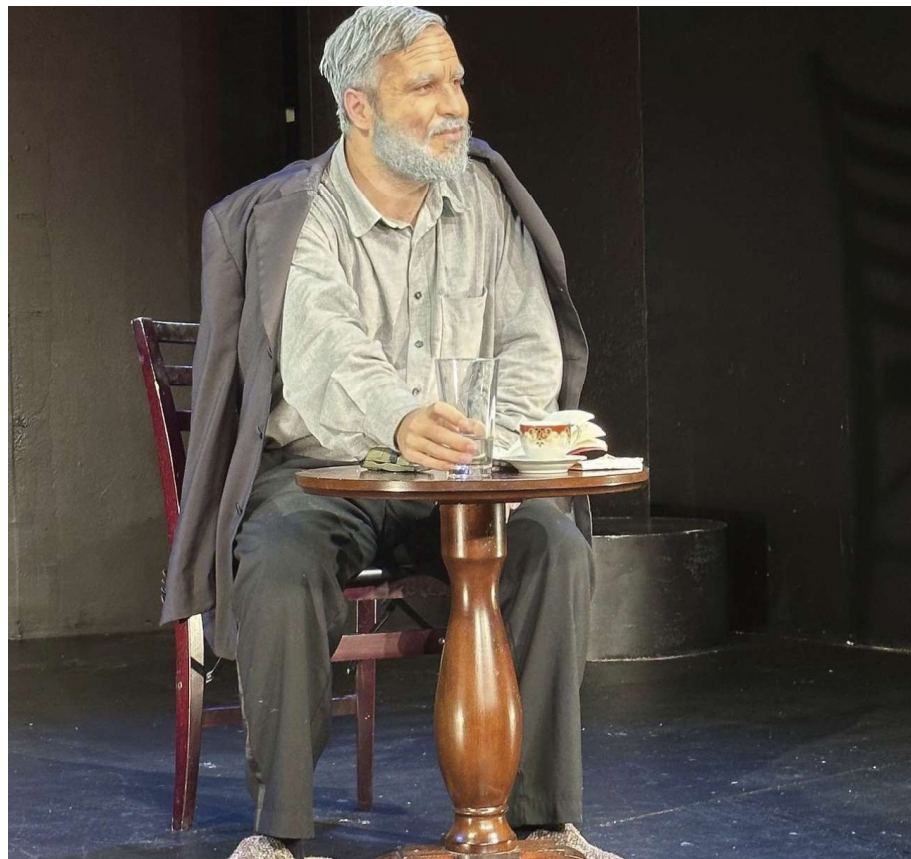
ψυχολογία των ανθρώπων, αποφάσισα να εστιάσω στην ποιοτική κωμωδία, που ψυχαγωγεί, συγκινεί, καλλιεργεί συνειδήσεις και ανεβάζει την ψυχολογία.

Τ: Γνωρίζουμε τα προβλήματα που και ο κόσμος του πολιτισμού, του θεάτρου, εδώ και αρκετά χρόνια μετά την κρίση του 2008 στην Ελλάδα, ποιες ήταν οι επιπτώσεις αυτής της κρίσης στη δική σου σταδιοδρομία;

Μ: Έδωσα αρκετές παραστάσεις ανά την Ελλάδα, αλλά περί τα τέλη του 2015 έφυγα για σπουδές και εργασία στο Λονδίνο. Η παρατεταμένη οικονομική κρίση στην Ελλάδα έκλεινε τα θέατρα και ανάγκαζε τους ηθοποιούς να κάνουν δυο και τρεις δουλειές για να τα βγάλουν πέρα. Στο Λονδίνο, κατά τη διάρκεια μαθημάτων υποκριτικής κινηματογράφου μου ανακοίνωσαν πως εγώ από όλους τους άντρες που συμμετείχαν, περνάω σαν εξαιρετικό ταλέντο στο Εθνικό Θέατρο Νέων Αγγλίας. Έκανα επίσης αίτηση και μου έδωσαν υποτροφία, κι έτσι όταν ολοκλήρωσα με επιτυχία τις σπουδές μου στο Λονδίνο, έγινα επίσημα μέλος του NYT of Great Britain. Το 2017 πήγα για πρώτη φορά στο Λος Άντζελες και τα επόμενα χρόνια εγκαταστάθηκα εκεί όπου και δουλεύω στον κινηματογράφο ως ηθοποιός και ως σεναριογράφος.

Τ: Πως προέκυψε η μαύρη κωμωδία του Καμπανέλλη και ποια ήταν η ανταπόκριση των θεατών στην Ελλάδα και στις ΗΠΑ;

Μ: Αυτό το έργο το αγάπησα και το μελέτησα για πολύ καιρό. Είναι η καλύτερη ελληνική μαύρη κωμωδία που έχει πέσει στα χέρια μου μέχρι σήμερα.

Ξεκίνησα να κάνω παραστάσεις με αυτό το έργο στην επαρχία το 2013. Τα επόμενα χρόνια γνώρισα την εξαιρετική ηθοποιό και σκηνοθέτη Τατιάνα Σκανάτοβιτς, με της οποίας τις σκηνοθετικές οδηγίες καταφέραμε να απογειώσουμε αυτή την παράσταση. Το 2023, η απεργία των ηθοποιών και των σεναριογράφων στην Αμερική νέκρωσε την κινηματογραφική βιομηχανία του Λος Άντζελες κι έτσι αποφάσισα να ξανακάνω θέατρο και να ταξιδέψω αυτή την μαύρη κωμωδία, «Ο Επικηδείς» του Καμπανέλλη, όπου υπάρχουν Έλληνες και ελληνόφωνοι. Στο Λος Άντζελες και στην Νέα Υόρκη το παίζαμε με αγγλικούς υπότιτλους. Η ανταπόκριση των Ελλήνων αλλά και των ξένων στο Λος Άντζελες ήταν καταπληκτική. Γέλαγαν ασταμάτητα και μας χειροκροτούσαν όρθιοι. Στην Νέα Υόρκη είχαμε την ίδια ζεστή ανταπόκριση και δυνατό γέλιο. Εκεί μερικές από τις εννιά παραστάσεις μας ήταν sold out και δεν θα ξεχάσω την ευγενική χορηγία Έλληνα που παρακολούθησε την παράσταση, συγκινήθηκε και πλήρωσε περίπου 2000 δολάρια για να δουν 70 εκπαιδευτικοί το έργο αυτό δωρεάν. Στην Ελλάδα έχουμε δώσει περίπου 30 παραστάσεις και έχουμε την ίδια θετική ανταπόκριση. Ευχαριστημένοι θεατές, πολύ γέλιο, αλλά και τροφή για σκέψη. Το συγκλονιστικότερο χειροκρότημα μέχρι στιγμής το λάβαμε τον Μάιο του 2024 στην Λέσβο. Μια μοναδική βραδιά στο δημοτικό θέατρο Μυτιλήνης! (στη φωτογραφία ο Μιχάλης στην παράσταση στη Νέα Υόρκη)

Τ: Και αποφάσισε να φέρεις το γέλιο και στην Πράγα. Ποιες ήταν οι εντυπώσεις σου από την παράσταση στην Πράγα;

Μ: Αγαπώ την Πράγα γιατί είναι μια παραμυθένια πόλη. Χάρηκα ιδιαίτερα που μας υποστήριξε το Κάστρο Μπλάτνα, γιατί χωρίς την βοήθεια τους θα ήταν πολύ πιο δύσκολη η διοργάνωση της εκδήλωσης. Θέλω επίσης να ευχαριστήσω την Ελληνική Κοινότητα Πράγας που έκανε την έρευνα και τις διαπραγματεύσεις για το θέατρο, την διαφήμιση και ενημέρωση του κοινού (Κατερίνα Σπάλα, Τασούλα Ζησάκη-Healey, Κατερίνα Δαλιαννάκη και όλα τα μέλη της

κοινότητας που στάθηκαν στο πλάι μας. Επίσης είχαμε την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας στην Πράγα και μας τίμησαν με την παρουσία τους μεταξύ άλλων ο Έλληνας και ο Κύπριος πρέσβης. Ήταν εντυπωσιακή η ανταπόκριση των Ελλήνων της Πράγας και τους ευχαριστούμε θερμά που γέμισαν το θέατρο και στις δύο παραστάσεις. Είμαστε ευγνώμονες.

Τ: Ποιοι είναι οι αγαπημένοι σου ρόλοι και τι σχεδιάζεις για μέλλον; Ο Μιχάλης Δουκάκης με την σκηνοθέτη Τατιάνα Σκανάτοβιτς (δεξιά και την κόρη του Ι. Καμπανέλλη, Κατερίνα Καμπανέλλη (αριστερά) στις παραστάσεις του 'Επικηδείου' στην Αθήνα)

Μ: Αγαπώ σχεδόν όλους τους ρόλους που έχει κάνει ο Johnny Depp σε ταινίες του Tim Burton. Αν πρέπει να επιλέξω μόνο έναν θα διάλεγα τον Ψαλιδοχέρη. Αλλά γενικά με συναρπάζει αυτό το είδος και ιδανικά θα ήθελα να παίζω σε ταινίες παρόμοιες αισθητικής, παραμυθένιες ταινίες φαντασίας. Όσον αφορά το θέατρο θα συνεχίσουμε να ταξιδεύουμε αυτήν την ανεπανάληπτη μαύρη κωμωδία όπου υπάρχει ενδιαφέρον, όπου υπάρχουν Έλληνες και φιλέλληνες. Επίσης προετοιμάζουμε ήδη την νέα μας

παραγωγή, η οποία θα είναι επίσης μια σύγχρονη ελληνική κωμωδία.

Τ: Μιχάλη, κι εμείς σ' ευχαριστούμε για το γέλιο, τη χαρά και που μας έφερες το ελληνικό θέατρο στην Πράγα, την ελληνική λαλιά. Είμαστε ευγνώμονες πρώτα-πρώτα στο Κάστρο Μπλάτνα διότι σαν Κοινότητα και με τα δύσκολα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σήμερα και στην Τσεχία, δύσκολα θα μπορούσαμε να διοργανώσουμε αυτή την εκδήλωση χωρίς την ευγενική χορηγία του Κάστρου Μπλάτνα. Χωρίς υπερβολή, με αυτό το έργο του Ι. Καμπανέλλη μας έκανες όχι μόνο να γελάσουμε αλλά να σκεφτούμε και πολλά κοινωνικά προβλήματα που μας βασανίζουν στην εποχή μας και πόσο ο εγωισμός, οι προσωπικές εγωιστικές φιλοδοξίες δεν μετρούνε μπροστά στο θάνατο. Ευχόμαστε να σε ξαναδούμε στην Πράγα με το επόμενο σας έργο. Ευχαριστούμε την Τατιάνα Σκανάτοβιτς (σκηνοθέσια), τον Βαγγέλη Σαγρή (φώτα και μουσική επιμέλεια) και όλοι την ομάδα σας που συμφώνησαν να δουλέψουν αφιλοκερδώς για εμάς, τους Έλληνες στην Πράγα.

ΓΙΟΛΑΝΑ ΜΠΑΡΤΟΣΟΒΑ (JOLANA BARTOSOVA), ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Τη Γιολάνα Μπαρτόσοβα (Jolana Bartosova) τη γνώρισα από το χορευτικό συγκρότημα «Ακρόπολις» της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας. Φέτος το Πάσχα θέλησα να μάθω για την κυρία που πάντα εμφανίζεται στις παραστάσεις του χορευτικού μας. Νόμιζα ότι είναι Ελληνίδα. Απορούσα πώς γίνεται τόσα χρόνια να μην ξέρω τίποτα γι' αυτό το μέλος του χορευτικού μας. Πάνω στη συζήτησή μας κατάλαβα ότι μπροστά μου έχω έναν άνθρωπο που όχι μόνο αγαπά την Ελλάδα, αλλά τη γνωρίζει εκ βάθους και συγκεκριμένα, γνωρίζει με λεπτομέρειες τις παραδόσεις και την κουλτούρα μας.

Η Γιολάνα είχε την τύχη να γεννηθεί σε μια πόλη με πολύ βαθιά και πλούσια ιστορία, μια πόλη, η οποία ιδρύθηκε το 13ο αιώνα, μια πόλη που την στολίζουν μοναδικά μνημεία. Είναι η πόλη Κόλιν στην περιοχή της Κεντρικής Βοημίας, 47 χιλιόμετρα ανατολικά της Πράγας, με διατηρημένο ιστορικό κέντρο, το οποίο προστατεύεται από το νόμο ως καταφύγιο αστικών μνημείων.

Σ' αυτήν την πόλη η Γιολάνα μεγάλωσε και έζησε μέχρι τα 18 της χρόνια. Μετά την αποφοίτησή της από το λύκειο, συνέχισε τις σπουδές της στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου του Καρόλου στην Πράγα.

Τ: Γιολάνα, μετά την αποφοίτησή σου από το Πανεπιστήμιο έμεινες στην Πράγα. Σε ποιο τομέα εργάστηκες;

Γ: Μετά την ολοκλήρωση των πανεπιστημιακών σπουδών, πέρασα μια αυστηρή εξέταση και έλαβα τον ακαδημαϊκό τίτλο του Δόκτωρ Νομικής (JUDr.) στον τομέα του οικονομικού και εμπορικού δικαίου. Απέκτησα την πρώτη μου εργασιακή εμπειρία στον τραπεζικό τομέα. Για αρκετά χρόνια εργάστηκα σε μια τράπεζα και αργότερα σε μια εταιρεία ενέργειας. Αργότερα, αφού αξιοποίησα πλήρως όλα όσα είχα μάθει, αποφάσισα να κάνω μια ριζική αλλαγή σταδιοδρομίας. Ξεκίνησα τη δικηγορική μου καριέρα και στη συνέχεια πέρασα και τις εξετάσεις του Δικηγορικού Συλλόγου. Σήμερα έχω 20 χρόνια εμπειρία ως δικηγόρος και δικό μου δικηγορικό γραφείο. Επί σειρά ετών εργάστηκα και ως διαιτητής στο Διαιτητικό Δικαστήριο του Εμπορικού Επιμελητηρίου καθώς και του Επιμελητηρίου Γεωργίας της Τσεχικής Δημοκρατίας.

Τ: Εδώ και χρόνια ασχολήθηκες με τον παραδοσιακό ελληνικό χορό και όπως φαίνεται δείχνεις μεγάλο ενδιαφέρον για οτιδήποτε ελληνικό. Πώς προέκυψε αυτό το ενδιαφέρον σου;

Γ: Μεγάλωσα σε μια οικογένεια που

δεν ήταν ακριβώς τσέχικη. Ο παππούς μου ήταν Γιουγκοσλάβος. Από την Γιουγκοσλαβία ήρθε με τους αδελφούς του, μάλλον, ήταν μόνο να περάσουν από την τότε Τσεχοσλοβακία. Ο παππούς ερωτεύτηκε και έμεινε στην Τσεχοσλοβακία. Το έτος ήταν 1941. Αναφέρομαι στη Γιουγκοσλαβία όπως υπήρχε μεταξύ του 1918 και 1991, δηλαδή πριν από την έναρξη του πολέμου. Ως εκ τούτου, τα τσεχικά δεν ήταν η μόνη γλώσσα που μιλιόταν στην οικογένειά μας. Ο παππούς ήταν ένας όμορφος άνθρωπος. Η οικογένειά του, οι φίλοι και οι γνωστοί του μας επισκέπτονταν τα χρόνια που εμείς δεν μπορούσαμε να ταξιδέψουμε. Με γοήτευε η ετερότητα αυτή όπως εγώ την αντιλαμβανόμουν, η ενέργεια, ο τόνισμός του λόγου, η ιδιосυγκρασία. Επίσης, κατά τη διάρκεια των σπουδών μου στην Πράγα, έκανα αρκετούς φίλους από διάφορες βαλκανικές χώρες και σίγουρα και από την Ελλάδα.

Με τα γεγονότα στην Γιουγκοσλαβία, δεν μπορούσα να πάω να επισκεφτώ την οικογένειά μου, κι έτσι για πρώτη φορά πήγα στην Ελλάδα το 1993 με τον σύζυγό μου και τα παιδιά μου. Και ξέρετε ποιος μας φρόντισε; Η εταιρεία GREECE TOURS PRAGUE, Ltd, δηλαδή ο Βασίλης Πανάτσης και η υπέροχη σύζυγός του Ανθούλα. Εκείνη την εποχή, ήξερα και πολλούς άλλους

Έλληνες, τον Χρήστο Προβίδα, τον Ιωάννη Τσιρίμπαση, τον Σωτήρη Ζαβαλιάνη, τον Κώστα Τσίβο, τον Δημήτρη Νεδέλκο και την αγαπημένη του Έλενα Νεδέλκου, η οποία μας λείπει πολύ, την Νατάσα Πετσίνη και πολλούς άλλους. Το Πάσχα το γιορτάζαμε μαζί, τρώγαμε μαζί, πίναμε μαζί, χαιρόμασταν τη ζωή μαζί. Αργότερα, όταν έγινα δικηγόρος, είχα αρκετούς πελάτες Έλληνες.

Όταν πρωτοπήγα στην Ελλάδα, αισθάνθηκα σαν το σπίτι μου, σαν να ήμουν με την οικογένειά του παππού μου. Η ζέστη, η μυρωδιά του φαγητού, του καφέ, όλα ήταν τα ίδια. Και εξακολουθώ να αισθάνομαι έτσι ακόμα και σήμερα όταν είμαι στην Ελλάδα.

Όταν ο πόλεμος τελείωσε στη Γιουγκοσλαβία, πήγα στην οικογένειά μου εκεί για να δείξω στα παιδιά και τον σύζυγό μου, τα μέρη που αγαπούσα. Η χαρά μου όταν συναντήθηκα με την εκτεταμένη οικογένειά μου ήταν απερίγραπτη. Δυστυχώς, στην χώρα όλα ήταν πια διαφορετικά. Αυτά που θυμόμουν και είχα αγαπήσει είχαν εξαφανιστεί, ακόμα και τοπία, άνθρωποι. Ένωσα πόνο...

Κι έτσι δέθηκα ακόμα περισσότερο με την Ελλάδα.

Τ: Πότε ξεκίνησες να χορεύεις με το χορευτικό συγκρότημα της

Κοινότητα; Ποιοι παραδοσιακοί χοροί είναι οι αγαπημένοι σου;

χορών. Δεν κάνουμε παραστάσεις για το κοινό, αλλά αυτό δεν θα πει ότι την Κεφαλονιά και πολλοί άλλοι.

Γ: Είναι αλήθεια ότι ποτέ δεν το φανταζόμουν ότι μια μέρα θα χόρευα με τα παιδιά των Ελλήνων που είχα γνωρίσει την δεκαετία του '90. Έγινα μέλος του χορευτικού συγκροτήματος 'Ακρόπολις' της Ελληνικής Κοινότητας Πράγας το 2018 όταν η Κατερίνα Σπάλα στη διάρκεια ενός από τα μαθήματα ελληνικών που έκανα μαζί της, μου είπε ότι θα μπορούσα να συμμετάσχω στο χορευτικό. Από τότε χορεύω μαζί τους με μεγάλη χαρά. Κάπως, κι εγώ είμαι σαν τα παιδιά αυτά, τα οποία μεγάλωσαν σε ένα τσεχικό περιβάλλον, αλλά αισθάνονται ότι οι ρίζες τους είναι κάπως πολύ πιο νότια. Για τους αγαπημένους μου χορούς, είναι δύσκολα να δώσω μια σύντομη απάντηση. Μου αρέσουν όλοι οι χοροί που χορεύουμε στις γιορτινές παραστάσεις με την ομάδα του χορευτικού 'Ακρόπολις'. Για μένα είναι τιμή να χορεύω στο κοινό ντυμένη με ελληνική φορεσιά. Ιδιαίτερα, μου αρέσουν οι χοροί που τους συνοδεύουμε εμείς με τραγούδι. Επίσης, κάθε Δευτέρα, έχουμε ιδιαίτερα μαθήματα παραδοσιακών ελληνικών

απολαμβάνουμε λιγότερο το χορό. Έχουμε μια αρκετά εκτενή λίστα χορών και προσπαθούμε να τους εναλλάσσουμε ανά περιοχή της Ελλάδας, ώστε οι συμμετέχοντες να γνωρίσουν την ποικιλία τους όσο το δυνατόν καλύτερα. Τους τελευταίους μήνες αγαπήσαμε ιδιαίτερα τους θρακιώτικους χορούς. Μου αρέσουν πολύ οι χοροί από τη σειρά **ζωναράδικος** όπως ο **κλωστρός**, **γαϊτάνι**, **σταυρωτός** κ.ά. Τώρα προσπαθούμε να μάθουμε τον αρκετά δύσκολο αλλά πολύ όμορφο χορό **τσέστο** της Ανατολικής Θράκης. Επίσης, μου αρέσουν πολύ οι χοροί από την Ήπειρο, π.χ. **μπεράτι**, **ζαγορίσιος**, οι χοροί από διάφορα μέρη της Μακεδονίας όπως **τικφέσκινο**, **σόφικα**, **ουσαμνάτο**, **ολύμπιο** καθώς και οι βλάχικοι χοροί **δερεβέναγας**, **ζαχαρούλα**, από τη Θεσσαλία ο χορός και το τραγούδι **"Κεντημένη ποδιά"**, από τους ποντιακούς χορούς **έτερε** και οι παραλλαγές του χορού **τικ**. Σίγουρα, και οι χοροί από τα νησιά, π.χ. **ροδίτικος** από τη Λέρο, ο χορός και το τραγούδι **"Πλατανιώτικο νερό"** από τη Σάμο, ο χορός **μέρμηγκας** από

Τ: Βλέπω ότι έχετε ένα πολύ πλούσιο ρεπερτόριο. Πες μας κάτι για την οργάνωση αυτών των μαθημάτων, τα σεμινάρια χορού που οργανώνεις...

Γ: Ναι, όταν ανέφερα τους αγαπημένους μου χορούς παραπάνω, αυτοί οι χοροί είναι μέρος των μαθημάτων χορού μας. Αλλά η οργάνωση αυτών των τάξεων έχει τη δική της ιστορία. Ήρθα στον παραδοσιακό ελληνικό χορό το 2010, όταν γνώρισα τον Κυριάκο Μωυσίδη από τη Θεσσαλονίκη, ειδικό στον ελληνικό πολιτισμό. Παρακολούθησα το εργαστήριο παραδοσιακών ελληνικών χορών του στην Ελβετία και μαγεύτηκα. Ήθελα να μάθω περισσότερα για τις ελληνικές παραδόσεις γενικά, αλλά κυρίως για τους παραδοσιακούς χορούς για να μπορέσω να τους χορέψω. Δεδομένου ότι δεν υπήρχε τέτοιο μάθημα στην Πράγα, οι φίλοι μου και εγώ ιδρύσαμε μια ομάδα με συγκεκριμένο σκοπό. Πήγαμε σε σεμινάρια που διοργάνωσε ο Κυριάκος στην Ευρώπη και κυρίως στην Ελλάδα. Έπρεπε να αποκτήσουμε ένα απόθεμα παραδοσιακών χορών και θέλαμε να τους μεταδώσουμε.

Ο Κυριάκος Μωυσίδης είναι καταξιωμένος ερευνητής, δάσκαλος και ερμηνευτής ελληνικών παραδοσιακών χορών. Γεννήθηκε στο χωριό Πρόχωμα Θεσσαλονίκης. Η καταγωγή της οικογένειάς του ανάγεται στους Έλληνες του Πόντου από την περιοχή του Καρς. Ο τρόπος που ο Κυριάκος διδάσκει τους χορούς είναι συναρπαστικός. Δεν πρόκειται μόνο για τη μουσική, το ρυθμό και την ακριβή, κατανοητή εξήγηση των βημάτων, αλλά πάντα ξεκινά με μια εξήγηση της ιστορίας του τόπου (χωριού) από όπου προήλθε η μουσική

και το νόημα ενός συγκεκριμένου χορού. Έτσι έτυχε να ταξιδέψουμε με τον Κυριάκο σε όλες σχεδόν τις περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας, μαθαίνοντας παραδοσιακούς χορούς απευθείας στα χωριά από όπου προήλθαν και χορεύοντάς τους το βράδυ με τους ντόπιους με συνοδεία της μπάντας τους. Οι λέξεις δεν μπορούν να περιγράψουν τα συναισθήματα που βιώσαμε κατά τη διάρκεια ενός τέτοιου χορού. Ήταν μια βαθιά αίσθηση αμοιβαίου σεβασμού και μια αίσθηση του ανήκειν. Το 2010, ξεκινήσαμε τα μαθήματα

χορού μας, τα οποία πραγματοποιούνταν κάθε Δευτέρα στις εγκαταστάσεις που νοικιάσαμε στο κέντρο της Πράγας και όπου χορεύουμε ακόμα και σήμερα. Τα μαθήματα διδάσκονται από τον Kari Kisfaludy και εμένα. Παράλληλα, από το 2010, διοργανώνουμε εργαστήρια παραδοσιακών ελληνικών χορών στην Πράγα ένα Σαββατοκύριακο μία φορά το χρόνο, όπου προσκαλούμε τον Κυριάκο ως εισηγητή μας. Φέτος διοργανώσαμε την 11η σειρά αυτών των εργαστηρίων. Μόνο η πανδημία του Κόβιντ έσπασε αυτή την αλυσίδα.

Η παρουσία του Κυριάκου είναι εξαιρετικά σημαντική για πολλούς λόγους. Προσπαθούμε να κατανοήσουμε τους παραδοσιακούς χορούς και να τους μάθουμε να τους χορεύουμε πραγματικά σε «ελληνικό στυλ» με σεβασμό στις ρίζες τους. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, καταλαβαίνουμε πόσο οι παραδοσιακοί χοροί αποτελούν μέρος της ταυτότητας των ανθρώπων σε συγκεκριμένες περιοχές. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε από πού προέρχεται ένας συγκεκριμένος χορός. Δεν είναι όλοι όσοι αγαπούν την Ελλάδα πρόθυμοι να μάθουν ελληνικούς χορούς σε τέτοιο βάθος και εύκολα ικανοποιούνται με μερικούς γνωστούς τουριστικούς χορούς. Ωστόσο, όποιοι

ενδιαφέρεται για τη μέθοδο διδασκαλίας μας είναι ευπρόσδεκτος στο μάθημά μας. Με ορισμένες εξαιρέσεις, οι συμμετέχοντες στο μάθημα είναι Τσέχοι. Όταν διδάσκουμε, δίνουμε έμφαση στις λεπτομέρειες, στην τεχνική των βημάτων, στη σωστή στάση του σώματος, στην αντίληψη του χώρου, αλλά συνολικά, απολαμβάνουμε τη μουσική, το χορό και την κοινή ενέργεια. Τα εργαστήρια του Σαββατοκύριακου παρακολουθούν και φίλοι από το εξωτερικό, τους οποίους έχουμε γνωρίσει όλα αυτά τα χρόνια στα σεμινάρια του Κυριάκου. Τα σεμινάρια του στην Ελλάδα είναι πραγματικά μοναδικά γεγονότα και για να τα περιγράψω θα χρειαστώ ξεχωριστή αναφορά. Οι λάτρες των παραδοσιακών

ελληνικών χορών συγκεντρώνονται εκεί από όλο τον κόσμο και χορεύουν μαζί στις πλατείες των χωριών με ντόπιους και συχνά και με μέλη επαγγελματικών συνόλων. Είναι πραγματικά μια εμπειρία!!

Θα ήταν ένας μακρύς κατάλογος όλων των περιοχών από τις οποίες αντλούμε γνώσεις για τα μαθήματά μας. Θα προσπαθήσω να αναφέρω τουλάχιστον μερικές από τις κύριες περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας: διάφορα μέρη της Ηπείρου, ανατολικές, κεντρικές και δυτικές περιοχές της Μακεδονίας, της Θράκης, της Θεσσαλίας, της Εύβοιας... Από τα νησιά του Αιγαίου και ιδιαίτερα τις Βόρειες Σποράδες: Σκιάθος, Σκόπελος, περαιτέρω τα νησιά του Αιγαίου: Λήμνος, Λέσβος, Χίος,

Σάμος, Ιακρία. Από τα Δωδεκάνησα: Λέρος, Κάλυμνος, Κως, Νίσυρος, Σύμη, Ρόδος. Από την Κρήτη. Από τις Κυκλάδες: Μύκονος, Αμοργός. Από το Ιόνιο Πέλαγος τα νησιά Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Ζάκυνθος... Διδάσκουμε όμως και τους χορούς κάποιων εθνοτικών ομάδων, ιδιαίτερα των Βλάχων και των Σαρακατσάνων.

Και τέλος, τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, διδάσκουμε χορούς και από περιοχές εντός Ελλάδας ιδιαίτερα χοροί από τον Πόντο, τη Μικρά Ασία, την Καππαδοκία, την περιοχή του Μαρμαρά, χορούς από την Κωνσταντινούπολη...

Και συνεχίζουμε να μαθαίνουμε και να χορεύουμε.

Κλείνοντας, πρέπει να προσθέσω ότι αν δεν γνώριζα τον Κυριάκο, δεν θα είχα βρεθεί στο σύνολο της Ακρόπολης. Μου είπε από την αρχή ότι αν ήθελα να μάθω παραδοσιακό ελληνικό χορό, θα έπρεπε να μπορώ να διαβάσω το όνομα του χορού και να καταλάβω τουλάχιστον μερικούς από τους στίχους του τραγουδιού. Γι' αυτό ξεκίνησα να μαθαίνω ελληνικά.

Τ: Πολύ εντυπωσιακή δουλειά κάνετε στα μαθήματά σας. Πότε πήγες για πρώτη φορά στην Ελλάδα; Ποια είναι οι αγαπημένες σου περιοχές της Ελλάδας;

Γ: Όπως ανέφερα παραπάνω, βρέθηκα στην Ελλάδα για πρώτη φορά το 1993, στο νησί της Κρήτης. Σε τριάντα χρόνια, γνώρισα τα περισσότερα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου. Ερωτεύτηκα τα νησιά της Καρπάθου, της Σάμου και της Κεφαλονιάς. Επιστρέφω στο νησί της Σάμου πιο συχνά διότι είναι ένα ήρεμο νησί, με λίγους τουρίστες, όμορφη φύση, καλό φαγητό και το πιο σημαντικό έχω αριετούς φίλους εκεί.

Τ: Τι εικόνες βλέπεις, τι σκέψεις κάνεις όταν ακούς τη λέξη 'Ελλάδα';

Γ: Το πλούσιο χρώμα της θάλασσας, το τσάι του βουνού, η μυρωδιά των βοτάνων, των φρούτων, των ελιών και του κρασιού, η μουσική (παραδοσιακή), τα συναισθήματα και ένα ιδιαίτερο είδος ηρεμίας.

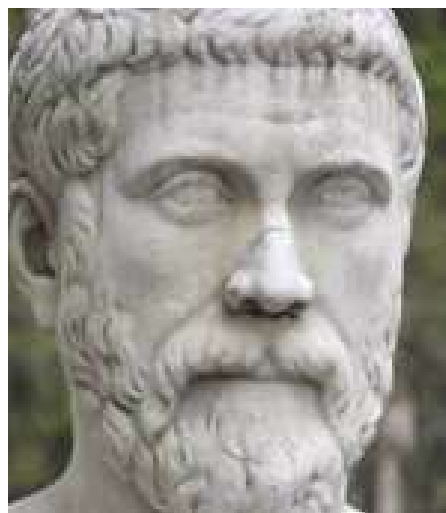

ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΔΥΣΤΥΧΙΑΣ

(κατά τον Πυθαγόρα και ποιος ο τρόπος να τις αποφύγουμε (dinfo.gr)

Ένας σπουδαίος φιλόσοφος, μαθηματικός, θρησκευτικός και πολιτικός Δάσκαλος μας κληροδότησε λόγια από χρυσάφι. Τα «Χρυσά Έπη»

Ο Πυθαγόρας γεννήθηκε στη Σάμο το 580 π.χ. και από την παιδική του ηλικία εκδήλωσε μία ιδιαίτερη αγάπη για τη μάθηση. Για καλή του – και καλή μας – τύχη, ο πατέρας του, Μνήσαρχος, τον έπαιρνε μαζί του στα ταξίδια σε Ανατολή και Δύση, με αποτέλεσμα ο νεαρός Πυθαγόρας να αναπτύξει από νωρίς διευρυμένη αντίληψη για τον κόσμο. Ο πατέρας του φρόντισε ακόμα να λάβει ο γιος του την καλύτερη μόρφωση κοντά στους μύστες της Ανατολής και στον διάσημο τότε φιλόσοφο από τη Σύρο, Φερεκύδη.

Ακόμα και αν δεν γνωρίζετε τίποτα για τον Πυθαγόρα, οπωσδήποτε κάτι θα έχετε ακούσει για το πυθαγόρειο θεώρημα. Ο Πυθαγόρας ήταν πρωτοπόρος στα μαθηματικά και στη γεωμετρία, ήταν εξαιρετικός θεωρητικός της μουσικής, φιλόσοφος με πολύ ιδιαίτερη κοσμοθεωρία θρησκευτικού τύπου και όταν εγκαταστάθηκε στον Κρότωνα της Ιταλίας, φανέρωσε και το πολιτικό του ταλέντο επίσης.

Ακολουθεί ένα απόσπασμα από τα «Χρυσά Έπη», ένα κείμενο με τα βασικά σημεία της διδασκαλίας του Πυθαγόρα, που γραφτηκε από πυθαγόρειους του 5ου αι. π.χ, πολλές δεκαετίες μετά τον

θάνατο του δασκάλου.

Για να διευκολύνουμε την ανάγνωση, δώσαμε στο απόσπασμα τη μορφή δεκαλόγου.

Κάνε συνήθεια να κυριαρχείς στον ύπνο, στο στομάχι, στη λαγνεία και στον θυμό.

Μην πράξεις κάτι επαίσχυντο, ούτε μόνος σου ούτε μαζί με άλλους και από όλους πιο πολύ τον εαυτό σου να ντρέπεσαι.

Να ασκείς τη δικαιοσύνη με έργα και με λόγια.

Να μην εθίζεσαι σε τίποτα ασυλλόγιστα, αλλά να γνωρίζεις πως ο θάνατος για όλους είναι αναπόφευκτος και τα χρήματα, άλλοτε είναι καλό να τ' αποκτάς και άλλοτε να τα χάνεις.

Ό,τι σου αναλογεί από τις δυστυχίες που συμβαίνουν τυχαία στους θνητούς, να το υποφέρεις χωρίς αγανάκτηση. Και όσα από αυτά μπορείς να τα θεραπεύεις. Σκέψου πως οι θεοί δεν δίνουν μεγάλο μερίδιο από αυτά στους αγαθούς ανθρώπους.

Μην επιτρέπεις στον εαυτό σου να εκπλήσσεται και να απορεί ούτε από τα άθλια ούτε από τα καλά λόγια των ανθρώπων που άφθονα ακούς. Κι αν ακούσεις φέμα για κάτι, να είσαι πράος. Να μην σε παραπλανήσει κανείς ούτε με λόγια ούτε με έργα να κάνεις ή να πεις οτιδήποτε δεν είναι καλό.

Πριν πράξεις οτιδήποτε να σκέπτεσαι προσεκτικά, ώστε να μην κάνεις κάτι ανόητο. Ο ανόητος (εκείνος που δεν σκέπτεται) λέει και πράττει ανόητα πράγματα.

Να πράττεις εκείνα που δεν θα σου προκαλέσουν στεναχώρια αργότερα. Μην πράττεις εκείνα που δεν γνωρίζεις, αλλά να φροντίσεις να μάθεις για όσα έχεις άγνοια κι έτσι η ζωή σου θα είναι ευχάριστη.

Δεν πρέπει να παραμελείς την υγεία του σώματός σου, αλλά, με μέτρο να πίνεις, να τρως και να γυμνάζεσαι, και μέτρο εννοώ εκείνο που δεν θα σε στεναχωρήσει. Συνήθισε σε διατροφή καθαρή και λιτή και ζώντας έτσι, φυλάξου από όσα επισύρουν φθόνο.

Μην δαπανάς άκαιρα τα καλά, όπως κάνουν οι αδαείς, ούτε να στερείσαι σε σημείο που να γίνεις ανελεύθερος, διότι το μέτρο είναι η άριστη κατάσταση σε όλα.

Μην επιτρέψεις στα μάτια σου ύπνο απαλό πριν εξετάσεις τρεις φορές τις πράξεις της ημέρας: «Σε τι αστόχησα; Τι έπραξα; Τι δεν έπραξα από εκείνα που έπρεπε να πράξω;» Ξεικινώντας από το πρώτο να επεκτείνεσαι στα επόμενα, για τα άσχημα που έκανες να επιπλήτεις τον εαυτό σου, για τα καλά να ευχαριστιέσαι.

Για τούτα να κοιμάσαι, αυτά να μελετάς, αυτά πρέπει να επιθυμείς.

Ας δούμε στη συνέχεια μεταφρασμένα από τα Αρχαία Ελληνικά τα 15 πιο σοφά αποφθέγματα του Πυθαγόρα που αξίζει να διαβάσετε έστω για μια φορά στη ζωή σας.

1. Σοφέ! Αναγκασμένος να ζεις μες στον απλό κόσμο, πρέπει να είσαι μια σταγόνα λάδι που επιπλέει στο νερό, αλλά δεν αναμειγνύεται μαζί του.
2. Άσε τους μεγάλους δρόμους και πάρε τα στενά.
3. Πριν από κάθε ωραίο απόκτημα προηγείται κοπιαστική άσκηση που την συνοδεύει η εγκράτεια.
4. Ο βίος ορίζεται από το νόμο της Δύναμης και το νόμο της Ανάγκης (όσο νικάς την ανάγκη σου άλλο τόσο δυναμώνεις).
5. Η μεγάλη επιστήμη να ζεις ευτυχισμένα, είναι να ζεις στο παρόν.
6. Είναι αδύνατο να θεωρείται ελεύθερος αυτός που είναι δούλος στα πάθη του και κυριαρχείται από αυτά.
7. Η Αρχή είναι το ήμισυ του παντός.
8. Ή πρέπει να σιωπήσεις, ή να πεις κάτι καλύτερο από τη σιωπή.
9. Να κάνεις αυτά που νομίζεις πως είναι σωστά, έστω κι αν κάνοντας αυτά πρόκειται να σε κακολογήσουν. Γιατί ο όχλος είναι κακός κριτής κάθε καλού πράγματος.
10. Μη γίνεις μέλος του επιστημονικού συλλόγου: οι πιο σοφοί όταν μαζεύονται σε συλλόγους γίνονται χυδαίοι μικροαστοί.

11. Το κύπελλο της ζωής θα ήταν πολύ γλυκανάλατο, αν δεν έπεφταν μέσα μερικά πικρά δάκρυα.

12. Όσο ο Άνθρωπος συνεχίζει να είναι ο άσπλαχνος καταστροφέας των κατώτερων ζώντων όντων δεν θα γνωρίσει ποτέ υγεία και ειρήνη. Γιατί

όσο οι άνθρωποι κατασφάζουν τα ζώα, θα σκοτώνουν ο ένας τον άλλο. Πράγματι, αυτός που σπείρει τον καρπό του φόνου και του πόνου δεν μπορεί να δρέψει χαρά και αγάπη.

13. Ποτέ να μην κάνεις τίποτα αισχρό, ούτε μαζί με άλλον, ούτε μόνος σου.

Περισσότερο απ' όλους να ντρέπεσαι τον εαυτό σου.

14. Όταν είσαι οργισμένος ούτε να λες, ούτε να ενεργείς.

15. Ο άνθρωπος είναι θνητός με τους φόβους του, και αθάνατος με τις επιθυμίες του.

Η φιλοσοφία του Πλάτωνα

Πριν 2400 χρόνια στην Αθήνα γεννήθηκε ο **Πλάτωνας**, ο πρώτος πραγματικός και, ίσως, σπουδαιότερος φιλόσοφος στον κόσμο! Γόνος επιφανούς και πλούσιας οικογένειας της πόλης, ο Πλάτων αφιέρωσε τη ζωή του σε ένα στόχο: Να βοηθά τους ανθρώπους να φτάσουν σε μια κατάσταση που ο ίδιος ονόμαζε **Ευδαιμονία**. Ο Πλάτων συχνά συγχέεται με τον **Σωκράτη**. Ο Σωκράτης ήταν ένας μεγαλύτερος σε ηλικία φίλος του, που δίδασκε τον Πλάτωνα πολλά, αλλά δεν άφησε πίσω του γραπτά κείμενα. Ο Πλάτων, από την άλλη άφησε μεγάλο έργο πίσω του, 36 στο σύνολό τους **Διαλόγους**, εξαιρετικής τέχνης συγγράμματα με φανταστικές συζητήσεις στις οποίες ο Σωκράτης πάντα έχει τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Ανάμεσά τους **«Η Πολιτεία»**, **«Το Συμπόσιο»**, **«Οι Νόμοι»**, **« Μένων»** και **«Η Απολογία»**. Ο Πλάτων είχε τέσσερις μεγάλες ιδέες για να κάνουμε τη ζωή μας πιο πλήρη. Στην λίστα που ακολουθεί τις αναφέρουμε και τις αναλύουμε:

Πρώτη Μεγάλη Ιδέα:

Να Σκεπτόμαστε Περισσότερο

Σπάνια δίνουμε στον εαυτό μας χρόνο να σκεφτεί προσεκτικά και λογικά για τις ζωές μας και το πως θέλουμε να τις ζήσουμε. Κάποιες φορές απλά ακολουθούμε αυτό που οι Αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν «δόξε» (δοξασίες) ή σε μια πιο σύγχρονη εκδοχή **«δημοφιλείς απόψεις»**. Στα 36 βιβλία που έγραψε ο Πλάτωνας έδειξε ότι αυτή η **«κοινή λογική»** είναι γεμάτη **σφάλματα, προκαταλήψεις και προλήψεις**. Μερικές από αυτές τις προκαταλήψεις είναι οι εξής: «Η φήμη είναι σπουδαία», «Ακολουθήσε την καρδιά σου», «Το χρήμα είναι το κλειδί για μια καλύτερη ζωή». **Το πρόβλημα είναι ότι οι δημοφιλείς απόψεις μας ωθούν προς λάθος ιδανικά, επιλογές καριέρας και σχέσεις**. Η απάντηση του Πλάτωνα είναι «Γνώθι σαυτόν». Σημαίνει το να κάνεις μια ειδική ψυχοθεραπεία, τη φιλοσοφία. Το να υποβάλεις τις ιδέες σου σε έλεγχο από το να δρας απλά παρορμητικά. **Αν ισχυροποιήσεις την**

αυτογνωσία σου, δεν παρυσύρεσαι από τα συναισθήματά σου. Ο Πλάτωνας συνέκρινε το ρόλο των συναισθημάτων με το να μας σέρνουν εξαγριωμένα άλογα. Προς τιμήν του μέντορά και φίλου του, Σωκράτη, αυτός ο τρόπος ελέγχου ονομάστηκε **«Σωκρατική Διαλεκτική»**. Μπορείς να το κάνεις μόνος με τον εαυτό σου ή ιδανικά με κάποιον άλλο άνθρωπο που δεν προσπαθεί απλά να σε βγάλει λάθος, αλλά που προσπαθεί να σε βοηθήσει να ξεκαθαρίσεις τις ιδέες σου.

Δεύτερη Μεγάλη Ιδέα:

Άσε τον ερωτικό σου σύντροφο να σε αλλάξει

Αυτό ακούγεται παράξενο, αν σκεφτούμε ότι υποτίθεται πως αγάπη είναι να βρεις κάποιον που να σε θέλει ακριβώς όπως είσαι. Στο **Συμπόσιο** του Πλάτωνα, που εξελίσσεται σε ένα δείπνο, όπου μια παρέα φίλων πίνουν λίγο παραπάνω και συζητούν για την αγάπη, το σεξ και τις σχέσεις, ο Πλάτων λέει: **«Πραγματική αγάπη είναι ο θαυμασμός»**. Με άλλα λόγια, **ο άνθρωπος με τον οποίο έχεις ανάγκη να είσαι, θα πρέπει να έχει πολύ μεγάλες αρετές, οι οποίες θα λείπουν από εσένα**. Ας πούμε, θα πρέπει να είναι πολύ γενναίος ή οργανωτικός ή γλυκείς και ειλικρινείς. **Με το να πλησιάζεις ένα τέτοιο άτομο, θα γίνεις λίγο περισσότερο σαν αυτόν**. Ο σωστός άνθρωπος θα μας βοηθήσει να αναπτυχθούμε και να φτάσουμε το μέγιστο των δυνατοτήτων μας. Για τον Πλάτωνα, σε μια καλή σχέση τα μέλη του ζευγαριού δεν θα πρέπει να αγαπούν το ένα το άλλο ακριβώς όπως είναι τώρα. Θα πρέπει να αφιερώνονται στο να εκπαιδεύουν ο ένας τον άλλο και να αντέχουν τις θυελλώδεις στιγμές, που σίγουρα θα εμπλέκονται στην σχέση τους. **Κάθε άνθρωπος θα**

πρέπει να θέλει να σαγηνεύσει το ταίρι του στο να γίνει μια καλύτερη έκδοση του εαυτού του.

3. Τρίτη Μεγάλη Ιδέα:

Η Αποκωδικοποίηση του Μηνύματος της Ομορφιάς

Σε όλους, σχεδόν, αρέσουν τα όμορφα πράγματα. Ο Πλάτων ήταν ο πρώτος που αναρωτήθηκε, γιατί μας αρέσουν; Αποκάλυψε έναν συναρπαστικό λόγο: Τα όμορφα αντικείμενα κρύβουν σημαντικές αλήθειες, για να ζήσουμε μια καλή ζωή. **Βρίσκουμε τα πράγματα όμορφα όταν υποσυνείδητα τους δίνουμε αξίες που χρειαζόμαστε, αλλά λείπουν από τις ζωές μας: Πραότητα, Αρμονία, Ισορροπία, Γαλήνη, Δύναμη.** Τα όμορφα αντικείμενα παίζουν συνεπώς πολύ σημαντικό ρόλο. **Βοηθούν στην εκπαίδευση της ψυχής μας.** Η ασχήμια είναι επίσης σημαντικό ζήτημα. Επιδεικνύει επικίνδυνα ή ελαττωματικά χαρακτηριστικά. Μας δυσκολεύει από το να είμαστε σοφοί, ευγενείς και ήρεμοι. **Ο Πλάτων αντικρίζει την τέχνη ως κάτι το θεραπευτικό.** Είναι χρέος των ποιητών και των ζωγράφων (και σήμερα των συγγραφέων, τηλεοπτικών παραγωγών και σχεδιαστών) να μας βοηθούν να διάγουμε καλές ζωές.

Τέταρτη Μεγάλη Ιδέα:

Η Αναδόμηση της Κοινωνίας

Ο Πλάτωνας πέρασε πολύ χρόνο

σκεπτόμενος πως θα έπρεπε να είναι η ιδανική διακυβέρνηση και η κοινωνία. **Ήταν ο πρώτος ουτοπιστής του κόσμου.** Γι' αυτό, εμπνεύστηκε από τον μεγάλο αντίπαλό των Αθηνών, τη Σπάρτη. Η Σπάρτη ήταν η πόλη που παρήγαγε ισχυρούς πολεμιστές. Ότι έκαναν οι Σπαρτιάτες, το πως μεγάλωναν τα παιδιά τους, πως ήταν οργανωμένη η οικονομία τους, ποιόν θαύμαζαν, πως έκαναν σεξ, τι έτρωγαν, όλα ήταν προσανατολισμένα σε ένα σκοπό. Και η Σπάρτη ήταν εξαιρετικά πετυχημένη, από στρατιωτικής άποψης. Αλλά δεν ήταν αυτή η ανησυχία του Πλάτωνα. **Ήθελε να μάθει πως θα γινόταν μια κοινωνία καλύτερη στο να παράγει, αντί για στρατιωτική ισχύ, ευτυχισμένους ανθρώπους.** Στο βιβλίο του «Πολιτεία», ο Πλάτων προτείνει κάποιες αλλαγές που θα έπρεπε να γίνουν. Η Αθηναϊκή κοινωνία ήταν πολύ εστιασμένη στους πλούσιους, όπως τον αλαζόνα αριστοκράτη **Αλκιβιάδη** και αθλητικές διασημότητες, όπως τον πυγμάχο **Μίλων του Κρότωνα.** Ο Πλάτων δεν εντυπωσιαζόταν. Έχει μεγάλη σημασία το ποιόν θαυμάζουμε, επειδή **οι διασημότητες επηρεάζουν τον τρόπο που βλέπουμε τα πράγματα, τις ιδέες μας και τις πράξεις μας και οι κακοί ήρωες δίνουν αίγλη σε ελαττώματα του χαρακτήρα.** Επομένως, ο Πλάτωνας ήθελε να δώσει στην Αθήνα νέες διασημότητες, που θα αντικαθιστούσαν την παλιά

γενιά με ιδανικά σοφούς και καλούς ανθρώπους που ονόμαζε **Φύλακες.** Πρότυπα ζωής για την καλή ανάπτυξη όλων. Αυτοί οι άνθρωποι θα ξεχώριζαν από την κοινωνική τους υπηρεσία, την ταπεινοφροσύνη τους και τις απλές τους συνήθειες, την απαρέσκειά τους για το φως της δημοσιότητας και την ευρεία και βαθειά εμπειρία τους. Θα ήταν οι πιο τιμημένοι και αξιοθαύμαστοι άνθρωποι στην κοινωνία. Επίσης, ήθελε να θέσει τέλος στη Δημοκρατία της Αθήνας. Δεν ήταν τρελός. Απλά, είχε παρατηρήσει πόσο λίγοι από τον λαό σκέφτονται σωστά προτού ψηφίσουν και κατά συνέπεια εκλέγουν πολύ κατώτερης ικανότητας ηγέτες. Δεν ήθελε να αντικαταστήσει τη Δημοκρατία με φρικτή δικτατορία, **ήθελε να αποτρέψει τους ανθρώπους από το να ψηφίζουν προτού να έχουν αρχίσει να σκέφτονται λογικά. Μέχρις ότου, δηλαδή, να γίνουν «φιλόσοφοι».** **Αλλιώς οι κυβερνήσεις θα ήταν απλά οχλοκρατίες.** Για να βοηθήσει στη διαδικασία, ο Πλάτων άρχισε μια σχολή, την Ακαδημία, στην Αθήνα, που λειτούργησε για τριακόσια ολόκληρα χρόνια. Εκεί οι μαθητές εκπαιδεύονταν εκτός από τα μαθηματικά και την ορθογραφία, στο πως να έχουν καλούς ήρωες και να είναι ευγενείς. **Ο απώτερος στόχος του ήταν οι πολιτικοί να γίνουν κάποια στιγμή φιλόσοφοι.** Έλεγε πως, **«Ο Κόσμος δεν πρόκειται να αλλάξει μέχρι οι ηγέτες να γίνουν φιλόσοφοι και οι φιλόσοφοι ηγέτες».** (dinfo.gr)

ΝΙΚΟΣ ΞΥΛΟΥΡΗΣ

Άιντε θύμα άιντε ψώνιο, άντε σύμβολο αιώνιο... Το ποίημα του Βάρναλη που τραγούδησε λεβέντικα ο Ξυλούρης (dinfo.gr)

Το εξαιρετικό αλληγορικό ποίημα του **Κώστα Βάρναλη**, που συμπεριλήφθηκε το 1956 στην ποιητική συλλογή «**Τα Ποιητικά**», μελοποιημένο από τον **Λουκά Θάνο** το 1974, είναι μία σατιρική αφήγηση, που μιλά για τον σκλαβωμένο άνθρωπο, παρομοιάζοντάς τον με τον κυρ Μέντιο, ένα γάιδαρο – σύμβολο της λαϊκής μας παράδοσης.

Η υπομονή που κάνει, τα βάσανα που υφίσταται αδιαμαρτύρητα θυμίζουν τον Έλληνα, τον κάθε Έλληνα από παλιά μέχρι και σήμερα και όποιον άλλο αναγκάζεται να υπομένει δεινά και να

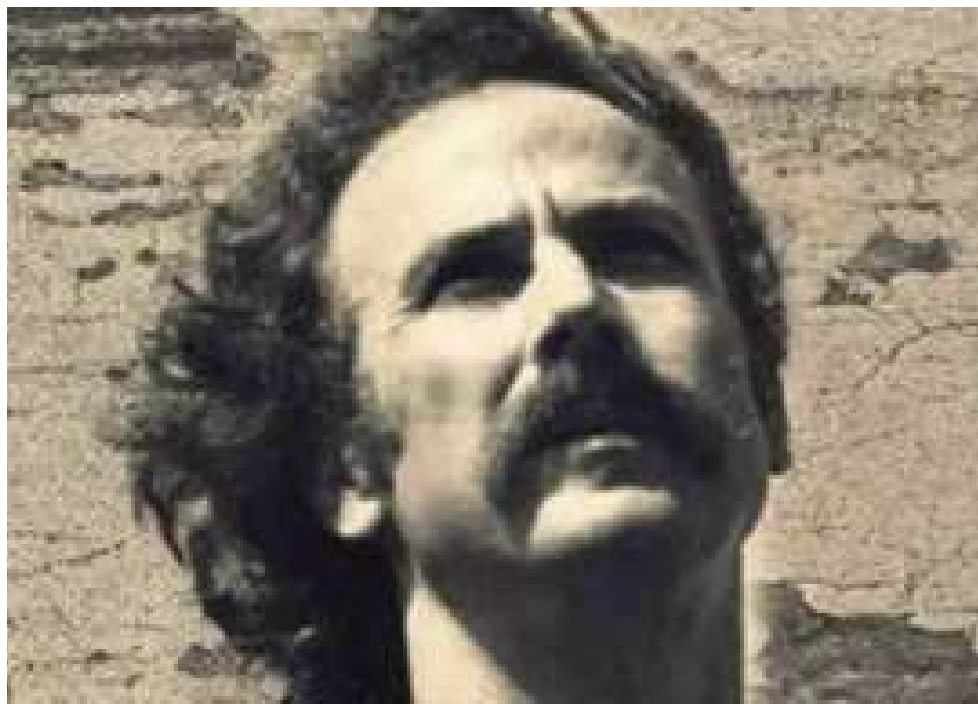

σκύβει το κεφάλι στην εξουσία.
 «Αίντε θύμα, αίντε ψώνιο, αίντε
 σύμβολο αιώνιο», στίχος δυνατός,
 σαν κραυγή για την φύση μας, σαν
 αποδοχή και σαν το αντίθετό της.
 «Και στον πόλεμο όλα για όλα
 κουβαλούσα πολυβόλα, να σκοτώνονται

οι λαοί για τ' αφέντη το φαῖν». Για αυτό
 που όλα τα κανονίζει. Που από αυτό ζεις
 και για αυτό πεθαίνεις.
 Πάντα την επιθυμία για αποτίναξη
 κάθε ζυγού συνοδεύει ένα ελπιδοφόρο
 μήνυμα «Κοίτα οι άλλοι έχουν κινήσει
 έχει η πλάση κοκκινίσει, άλλος ήλιος

έχει βγει σ' άλλη θάλασσα άλλη γη» και
 μία μεταφορά για την επανάσταση είναι
 φανερότερη από φανερή.
 Όμορφο τραγούδι, ιδιαίτερο. Με μία
 ερμηνεία από τον **Νίκο Ξυλούρη**,
 λεβέντικη και αξέχαστη.

“Φως ζητάνε τα χαϊβάνια
 κ’ οι ραγιάδες απ’ τα ουράνια,
 μα θεοί κι οξαποδώ
 και δεν είναι παρὰ δώ.
 Αν το δίκιο θες, καλέ μου,
 με το δίκιο του πολέμου 90
 θα το βρείς. Οπού ποθεί
 λεφτεριά, παίρνει σπαθί.
 Μη χτυπάς τον αδερφό σου –
 τον αφέντη τον κουφό σου!
 Και στον ίδιο το δικό
 γίνε συ τ’ αφεντικό.
 Χάιντε θύμα, χάιντε ψώνιο,
 χάιντε Σύμβολον αιώνιο!
 Αν ξυπνήσεις, μονομιάς
 θά ρτει ανάποδα ο ντουινιάς.
 Κοίτα! Οι άλλοι έχουν κινήσει
 κ’ έχ’ η πλάση κοκκινίσει
 κι άλλος ήλιος έχει βγει
 σ’ άλλη θάλασσ’, άλλη γη”.

Ο σπουδαίος ερμηνευτής γεννήθηκε
 το 1936 στα Ανώγεια Μυλοποτάμου
 Ρεθύμνου από οικογένεια με μουσική
 παράδοση που ανέδειξε πολλούς
 λυράρηδες. Στα πέντε του χρόνια,
 όταν οι Γερμανοί έκαψαν το χωριό
 του, ξεριζώθηκε από τον τόπο του μαζί
 με τους υπόλοιπους κατοίκους, για να
 επιστρέψει στο μαρτυρικό χωριό αμέσως
 μετά την απελευθέρωση της Κρήτης.
 Αδέλφια του είναι οι επίσης γνωστοί
 μουσικοί της κρητικής μουσικής, ο
 Αντώνης Ξυλούρης (Ψαραντώνης) και
 ο Γιάννης Ξυλούρης (Ψαρογιάννης).
 Από πολύ μικρή ηλικία ανακάλυψε την
 αγάπη του για τη μουσική και έπεισε
 τον πατέρα του να του αγοράσει την
 πρώτη του λύρα. Το ταλέντο του ήταν
 προφανώς από μικρή ηλικία, όπως και
 η ιδιαίτερη, δωρική φωνή. Άγουρο
 ακόμη παλικάρι, άρχισε να παίζει σε
 γάμους και πανηγύρια, δημιουργώντας
 σιγά-σιγά μια ιδιαίτερη παρουσία και
 κάνοντας το όνομά του γνωστό. Στα
 17 του αποφάσισε να μετακομίσει
 στο Ηράκλειο και έπιασε δουλειά

στο νυχτερινό κέντρο “Κάστρο”. Τα
 πράγματα όμως δεν ήταν όπως τα
 περίμενε, γιατί βρέθηκε αντιμέτωπος με
 τη “μόδα” της ευρωπαϊκής μουσικής,
 κάτι τελείως ξένο γι’ αυτόν. Τα έσοδά
 του μόλις και μετά βίας έφταναν να
 τον συντηρήσουν και πέρασε δύσκολες
 εποχές.

Γνώρισε την Ουρανία Μελαμπιανάκη και
 στις 21 Μαΐου του 1958 παντρεύτηκαν.

Η δισκογραφία

Σιγά-σιγά οι Κρητικοί άρχισαν να τον
 στηρίζουν και να οργανώνουν γλέντια για
 να τον ακούν να παίζει. Έτσι άρχισε να
 γίνεται γνωστός και τον Νοέμβριο του
 1958 ηχογράφησε τον πρώτο του δίσκο
 με τίτλο “Μια μαυροφόρα που περνά”.
 Ο δίσκος αγαπήθηκε από το κοινό κι έτσι
 ο Νίκος ηχογράφησε κι άλλα τραγούδια
 σε δίσκους των 45 στροφών. Το 1960
 γεννήθηκε ο γιος του Γιώργος και το
 1966 η κόρη του Ρηνιώ. Τη χρονιά της
 γέννησης της κόρης του κέρδισε και
 το πρώτο βραβείο σε ένα φεστιβάλ
 μουσικής στο Σαν Ρέμο, παίζοντας

με τη λύρα του ένα συρτάκι. Την
 επόμενη χρονιά άνοιξε στο Ηράκλειο
 το μουσικό κέντρο “Ερωτόκριτος” και
 πλέον δεν ανησυχεί για την επιβίωσή
 του. Το 1969 ηχογράφησε με μεγάλη
 επιτυχία τον δίσκο “Ανυφαντού” και
 λίγους μήνες αργότερα εμφανίστηκε
 και πάλι σε αθηναϊκό μουσικό κέντρο.
 Οι καταστάσεις όμως πλέον είχαν
 ωριμάσει και ο κόσμος τον υποστήριζε
 περισσότερο. Έτσι μετακόμισε και
 πάλι στην Αθήνα. Γνώρισε τον ποιητή
 και σκηνοθέτη Ερρίκο Θαλασσινό,
 ο οποίος αποφάσισε να τον συστήσει
 στον Γιάννη Μαρκόπουλο και έτσι
 ξεκίνησε μια λαμπρή συνεργασία με
 τον δίσκο “Χρονικό” και τα “ΡΙΖΙΤΙΚΑ”.
 Παράλληλα γνωρίστηκε με τον
 διευθυντή της δισκογραφικής εταιρείας
 “Columbia” και έγιναν κουμπάροι.

Ποιος τον “ανακάλυψε”

Για το ποιος “ανακάλυψε” τον Νίκο
 Ξυλούρη, σύμφωνα με τα λεγόμενα
 της συζύγου του κ. Ουρανίας Ξυλούρη,
 όπως δημοσιεύτηκαν σε σχετικά

αφιερώματα των περιοδικών “Δίφωνο” και “Μονογραφίες”, η άποψή της είναι διαφορετική από αυτήν που συνήθως επικρατεί σε αρκετές βιογραφίες του Νίκου Ξυλούρη, ότι τον ανακάλυψε ο Ερρίκος Θαλασσινός και τον ανέδειξε ο Γιάννης Μαρκόπουλος. Η ανάδειξη του Ξυλούρη οφείλεται στο τραγούδι του “Ανυφαντού” και το πρόσωπο που τον ανακάλυψε και τον ανέδειξε ήταν ο διευθυντής της δισκογραφικής εταιρείας “Columbia” Τάκης Λαμπρόπουλος, ο οποίος τον ηχογράφησε σε ένα γαμήλιο γλέντι στα Ανώγεια και έστειλε την κασέτα στον συνθέτη Σταύρο Ξαρχάκο, ο οποίος ήταν τότε στο Παρίσι, προκειμένου να ακούσει τη φωνή του Ανωγειανού λυράρη. Οι εφημερίδες της εποχής έγραψαν ότι ο Λαμπρόπουλος πήγε στην Κρήτη όπου ανακάλυψε μια σπουδαία και σημαντική φωνή. Από εκεί πληροφορήθηκε ο Γιάννης Μαρκόπουλος για τον Νίκο Ξυλούρη και του πρότεινε τα τραγούδια του “Χρουνικού”.

Το 1971 ξεκίνησε κοινές εμφανίσεις με τον Γιάννη Μαρκόπουλο στην μπουάτ “Λήδρα” και η φωνή του έγινε σύμβολο της αντίστασης. Συνεργάστηκε στενά, εκείνα τα χρόνια, με τον Θρακιώτη τραγουδοποιό Θανάση Γκαϊφύλλια στις μπουάτ της Πλάκας και σε συναυλίες σε όλη την Ελλάδα. Το καλοκαίρι του 1973 τραγούδησε στο θεατρικό έργο “Το μεγάλο μας τσίρκο” με πρωταγωνιστές τον Κώστα Καζάκο και την Τζένη Καρέζη στο θέατρο “Αθήναιον”.

Ο Νίκος Ξυλούρης στην ακμή της καριέρας του αντιλήφθηκε ότι έχει καρκίνο και πιο συγκεκριμένα όγκο στον εγκέφαλο. Μετά από μεγάλο αγώνα, πολλές εγχειρήσεις και αρκετή ταλαιπωρία, έχασε τη μάχη στο Νοσοκομείο Πειραιώς στις 8 Φεβρουαρίου 1980, δίχως να προλάβει καν να κλείσει τα 44 χρόνια τους. Το αηδόνι είχε σιγήσει πρόωρα και η Κρήτη είχε χάσει τη σπουδαιότερη φωνή της και έναν άνθρωπο που έδωσε το “παρών” σε κοινωνικούς και

πολιτικούς αγώνες.

Η φωνή της αντίστασης

Με τη φωνή και το ήθος του σημάδεψε τα χρόνια της χούντας, την αντίσταση σε αυτήν, αλλά και τα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης. Όπως ο ίδιος έλεγε μετά τη μεταπολίτευση, αναφερόμενος στους ανθρώπους της μουσικής βιομηχανίας, «εγώ τους ίδιους ανθρώπους έβλεπα να κανονίζουν επί χούντας, τους ίδιους βλέπω και τώρα». Ήταν 8 Φεβρουαρίου του 1980 όταν τα μάτια του “Ψαρονίκου” έκλεισαν, και μαζί τους ένα μεγάλο κεφάλαιο της ιστορίας του κρητικού αλλά και του ελληνικού τραγουδιού. Η είδηση του θανάτου του βύθισε στο πένθος ολόκληρη την Κρήτη και προκάλεσε συγκίνηση σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, όπου η φωνή και τα τραγούδια του πρόωρα χαμένου Νίκου Ξυλούρη είχαν φτάσει.

Είναι ενταφιασμένος στο πρώτο νεκροταφείο Αθηνών.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΡΟΠΑΝΟΣ: “ΕΡΩΤΑΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ”:

Πίσω από τους στίχους του τραγουδιού του Μητροπάνου κρύβεται ο πόνος για μια μάνα

“Πήρα από τα μάτια σου λίγο μαύρο χρώμα
κι έβαψα τα ρούχα μου μάνα μη με δεις
την στερνή κουβέντα σου την θυμάμαι ακόμα
σαν χορεύεις μου ’λεγες, να ‘σαι ο Διγενής”

Έχουν περάσει 12 χρόνια από εκείνη την ημέρα που σίγησε για πάντα η φωνή του Δημήτρη Μητροπάνου, ενός εκ των σπουδαιότερων Ελλήνων τραγουδιστών.

Τόσα χρόνια μετά, αλλά τα τραγούδια του μας συγκινούν και μας συντροφεούν το ίδιο όπως τότε, σε κάθε στιγμή της ζωής μας. Ένα από αυτά είναι και το «Έρωτας Αρχάγγελος», ένα τραγούδι που τους στίχους του έγραψε ο ποιητής **Δημήτρης Λέντζος** ενώ την μουσική ο **Χρήστος Λεοντής**.

Το τραγούδι που ερμήνευσε μοναδικά ο μεγάλος **Δημήτρης Μητροπάνος**, κρύβει μια συγκινητική ιστορία. Τους στίχους του εμπνεύστηκε ο Δημήτρης Λέντζος όταν η μητέρα του βρισκόταν στο νοσοκομείο, λίγο καιρό πριν φύγει από τη ζωή.

Σε συνέντευξή του στην Εφημερίδα των Συντακτών έχει πει:

“Το έγραψα για τη μητέρα μου, στο νοσοκομείο, πριν πεθάνει από καρκίνο. Τραγουδούσε ωραία η μάνα μου. Το αγαπημένο της ήταν το «να ’χα νεράντζι να ’ριχνα στο πέρα παραθύρι...». Με τρελαίνουν τα δημοτικά τραγούδια. Όταν οι Αθηναίοι έχασαν τον πόλεμο στη Σικελία, είχαν οικτρό θάνατο εκεί, ελάχιστοι γύρισαν. Τη γλίτωσαν μονάχα όσοι τραγουδάνανε τα τραγούδια του Ευριπίδη. Έτσι είναι το τραγούδι. Σε γλιτώνει, σε λυτρώνει. Είχα πολύ πόνο τότε.

Αυτό το «Μάνα μη με δεις...» που έγραφα είναι όλο το τραγούδι. Σαν να έλεγα «μáνα μη με δεις τώρα που έχω λυγίσει από τον πόνο και τα έχω βάψει όλα μαύρα».

Πονούσα πολύ. Μόνο μια μάνα μπορεί να πει σε έναν γιο να σταθεί όρθιος. Και το έκανε μέσα από αυτό το τραγούδι, εκεί που μου λέει «τη στερνή κουβέντα σου τη θυμάμαι ακόμα, σαν χορεύεις, μου 'λεγες, να σαι ο Διγενής...»

Μονάχα αυτή. Η μάνα. Στα εύκολα, αλλά πολύ περισσότερο στα δύσκολα. Ο ώμος που είναι πάντα εκεί για σένα. Μέχρι να φύγει και να την χάσεις για πάντα...

Το «Έρωτας Αρχάγγελος» ήταν ένα από τα αγαπημένα τραγούδια του Δημήτρη Μητροπάνου. Τον άγγιζε και αυτός με την σειρά του ερμηνεύοντάς το, μιλούσε στις ψυχές μας.

Δημήτρης Μητροπάνος: «Όχι, δεν είμαι μαζί τους, είμαι αυτό που θέλω» (από νικος μοποιοπουλος κυριακη 17 απριλιου 2022)

Δεν είχε τίποτα πάνω του που να μοιάζει με «πόζα». Τίποτα το «δήθεν», το «τάχα μου». Ήταν ένας μάγκας. Κανονικός... Κουβέντες μετρημένες. Δεν «κορδωνόταν», δεν «το έπαιζε κάπως». Και για κείνα τα 2 – 3 πράγματα που ένιωθε να τον σφραγίζουν μιλούσε πάντα με συστολή και με σεβασμό προς τους άλλους. Το ένα ήταν ο Ολυμπιακός. Η τρέλα του! Το άλλο, το βαθύ, το εσώψυχο, εκείνο που το τίμησε σε κάθε περπατησιά του, ήταν η καταγωγή του: Είμαι από τη «Μικρή Μόσχα» έλεγε, από την Αγία Μονή, μια συνοικία έξω από τα Τρίκαλα, όπου ήμασταν όλοι ίδιοι – οι αριστεροί, οι αποκομμένοι από την κοινωνία. Εκεί στη «Μικρή Μόσχα» στη γειτονιά του, «ότι μαγειρεύε ο δίπλα, έτρωγε και ο από δω. Μαζί στο σχολείο, στη βόλτα, στο ποδόσφαιρο, όλα μαζί» (συνέντευξη στην Κάλια Καστάνη, DOWN TOWN, Γενάρης 2012).

Πριν φτάσει ήδη στα 18 του χρόνια να τραγουδάει το «Της Δικαιοσύνης Ήλιε νοητέ» δίπλα στον Θεοδωράκη, στην θρυλική συναυλία του Μίκη το 1966 στη Νέα Φιλαδέλφεια, αν και πιτσιρικάς, είχε ήδη διανύσει μεγάλη διαδρομή.

Την διαδρομή ενός παιδιού από τα 12 στο μεροκάματο και στη βιοπάλη. Που έμαθε στα 16 του ότι ο κομμουνιστής ΕΑΜίτης και αντάρτης του ΔΣΕ πατέρας του, που όλοι τον θεωρούσαν χαμένο στον Εμφύλιο, ζούσε ως πολιτικός πρόσφυγας στη Ρουμανία – τον συνάντησε για πρώτη φορά το 1977 σε ηλικία 29 ετών, κάποιοι λένε με μυθιστορηματικό τρόπο, ανεβαίνοντας σε ένα λεωφορείο με φιλάθλους του Ολυμπιακού που πήγαινε για αγώνα με τη Δυναμό στο Ζάγκρεμπ.

Όντας «ανεπιθύμητος» από τα σχολεία των Τρικάλων λόγω «αριστερών φρονημάτων», κατέβηκε στην Αθήνα, το 1964, δίπλα στον μόλις απολυθέντα από την εξορία κομμουνιστή μπάρμπα του, τον αδερφό της μάνας του. Ωστόσο, δίπλα στα υπόλοιπα που δεν τον καθιστούσαν ικανό να διαθέτει «πιστοποιητικό κοινωνικών φρονημάτων», φρόντισε να προσθέσει κι ένα ακόμα: Έγινε μέλος της Νεολαίας Λαμπράκη. «Ανεπιθύμητος» και στα σχολεία της Αθήνας. Τελικά έβγαλε το γυμνάσιο σε ιδιωτικό σχολείο. Το πρώτο ηχογραφημένο τραγούδι του, το «Χαμένη Πασχαλιά», το έφαγε η λογοκρισία της χούντας. Οι στίχοι του (Δ.Πατρόπουλος) ήταν κάπως... «περίεργοι»:

«Καημός ιδρώτας κι αίμα/ Αχ τι ανάποδη ζωή/ Πλάκωσε πάλι η συννεφιά/ Πήγε στα χαμένα/ Κι ετούτη η Πασχαλιά». Για να βγάλει δίπλωμα οδήγησης έπρεπε να περιμένει μετά την μεταπολίτευση (συνέντευξη στην «Μηχανή του Χρόνου»).

Τον περιγράφανε έτσι: «Γνήσιος». «Ξεχωριστός». «Λαϊκός». «Ντόμπρος». Ήξερε που πατούσε. Σε μια συνέντευξη (στην Κατερίνα Ζαννη, aixmi.gr.) ρωτήθηκε για τον Καζαντζίδη. Απάντησε:

«Υπάρχουν κάποιοι που λένε “δεν μ’ αρέσει ο Καζαντζίδης”. Δέχομαι να μου πει “δεν μ’ αρέσει ο Καζαντζίδης”, αλλά μη μου πει “δεν αξίζει ο Καζαντζίδης”, γιατί θα του σπάσω το κεφάλι (...). Αγγίζει το τέλειο. Τραγουδούσε την ξενιτιά και την προσφυγιά. Από την άλλη πλευρά υπήρχε ο Μπιθικώτσης που είπε την άμμο της θάλασσας. Εγώ έχω δηλώσει μακάρι να είχα τη φωνή

του Καζαντζίδη και το ρεπερτόριο του Μπιθικώτση. Όταν ήμουν μικρός και δούλευα με τον Ζαμπέτα μου είχε πει “μην κάνεις το λάθος και προσπαθήσεις να μοιάσεις σε κανέναν γιατί δεν θα είσαι ποτέ τίποτα. Αν μιμηθείς κάποιον θα είσαι πάντα ο δεύτερος”».

Δεν υπήρξε ποτέ «δεύτερος». Δεν μιμήθηκε κανέναν. Ποτέ. Έτσι αληθινά πορεύτηκε κι έτσι «γνήσια» τραγουδούσε οτιδήποτε τραγουδούσε. Γιατί ό,τι έβγαζε η φωνή του ήταν η αντανάκλαση των ιδίων των βιωμάτων του. Είχε εκείνη την άλλη, την δική του «δωρικότητα». Ήταν αληθινός και αυθεντικός κι όταν τραγουδούσε για τις αγωνίες, τους αγώνες και τα βάσανα του λαού, ήταν αληθινός κι αυθεντικός κι όταν τραγουδούσε για την αγάπη και τον έρωτα με εκείνη την «βαριά παλικάρισια αναπνοή». Τον ρωτούσαν για τα τελευταία, για το ΔΝΤ, για την κρίση, για τους «σωτήρες». Δεν του χρειαζόταν να είναι μέσα στις... διαπραγματεύσεις για να ξέρει:

«Όταν τελειώσουν και με τις τελευταίες διαπραγματεύσεις – έλεγε – θα γίνει κανονικά η κηδεία της Ελλάδας. Θα μας τα πάρουν όλα. Τα παιδιά θα φύγουν για έξω και... “τέλος μείνανε βουβοί και γεμάτοι οι καφενέδες από γέρους και χαφιέδες που μιλάν για προκοπή”. Αυτοί θα είμαστε». Δεν αισθανόταν εξαπατημένος, αισθανόταν και ένιωθε αγανακτισμένος. Μιλούσε με εκείνη την αγανάκτηση που μέσα από την «τσαντίλα» για το πώς είναι τα πράγματα γεννιόταν και η ελπίδα για να αλλάξουν. Όταν η ΕΕ έφερε εκείνο το επαίσχυντο αντικομμουνιστικό μνημόνιο επιχειρώντας την άθλια διασύνδεση του κομμουνισμού με το ναζισμό, είχε δηλώσει:

«Το να πεις ότι αυτά που συμβαίνουν είναι απαράδεκτα είναι λίγο. Συμβαίνουν τόσα πράγματα. Κάθε μέρα σκοτώνουν τον κόσμο, κάθε μέρα κάνουν πράγματα και δεν ασχολείται κανένας. Τώρα ξαφνικά τους πείραξε ότι ο κομμουνισμός είναι βλαβερός. Αν έτσι νομίζουν τι να κάνουμε, δεν μπορούμε να τους πούμε να μην αποφασίζουν. Δικαίωμά τους είναι να αποφασίζουν. Όμως, δικαίωμά μας και μας είναι να αντιστεκόμαστε και

να αγωνιζόμαστε και να παλεύουμε. Από μια πλευρά θεωρώ μπας και είναι και λίγο καλό να ξυπνήσουμε και λίγο και να δούμε τι γίνεται, πού βαδίζουμε, πού πάμε, γιατί κάπου βουλευτήκαμε, κάπου είπαμε εντάξει, είμαστε καλά, νόμιμο το ΚΚΕ, νόμιμο το ένα, νόμιμο το άλλο, όμως παραγίναμε νόμιμοι. Τως μας ξυπνήσει λίγο και να ξαναμάθουμε να αγωνιζόμαστε. Καλό θα μας κάνει. Οι προσοδευτικοί άνθρωποι που αγωνίζονται και που σηκώνουν το κεφάλι θα το σηκώσουν και θα το σηκώσουν και πιο πολύ. Γι' αυτό σας λέω, ότι κάπου θα ξυπνήσουν συνειδήσεις, θα ξυπνήσουν πράγματα, θα ξυπνήσουν τα μαζικά κινήματα» (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ, 31/12/2005).

Σε άλλη συνέντευξή του (στην αγαπημένη Ναταλί Χατζηαντωνίου, Ελευθεροτυπία, 2011), ρωτήθηκε για τους κυβερνώντες. Μπορεί να φανταστεί κανείς το ύψος του και τη χροιά της φωνής του όταν απαντούσε: «Λένε «θα δημιουργήσουμε». Ρε σεις, δεν έχουν οι άνθρωποι να φάνε, τι θα δημιουργήσετε; Πήρατε από το μισθωτό και το συνταξιούχο, τους τσακίσατε. Τώρα τι; Θα τους θάψετε και θα πάρετε φόρο θαψίματος; Απ' την άλλη μεριά είναι πρόκληση οι επιχειρηματίες να χρωστάνε δισεκατομμύρια, να μην ξέρουν τι είναι το ΙΚΑ και όχι μόνο να μην τολμάει κανένας να τους πειράξει, αλλά ούτε να αναφέρεται το όνομά τους. Μετά βγαίνει η κυβέρνηση και σου λέει «εμείς θα σώσουμε την Ελλάδα». Άστε το, ρε παιδιά, αρκετά

τη σώσατε». **Τραγουδῆσε** για τους «πάντα γελαστούς και γελασμένους». Σε συνέντευξή του στην αγαπημένη Ρουμπίνη Σούλη (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ, 2000), τότε που όλοι είχαν χαθεί στις «σομόν» σελίδες των εφημερίδων και από παντού ακούγονταν παιάνες για την νέα μεγάλη ιδέα του έθνους, την είσοδο στην ΟΝΕ, έλεγε:

«Τα μόνα «προβλήματα» μας είναι το Χρηματιστήριο και το αν θα μπορούμε στην ΟΝΕ. Κανείς απ' αυτούς δε μας είπε ποτέ τι θα συμβεί, αφού μπορούμε στην ΟΝΕ. Για το τι έρχεται μετά την ένταξη, γι' αυτά που θα είμαστε υποχρεωμένοι να κάνουμε. Γιατί τώρα δε μας λένε τίποτα για όλα αυτά; Μόνο λένε και ξαναλένε ότι με την ΟΝΕ μπαίνουμε στους πλούσιους. Ας σοβαρευτούμε, ρε παιδιά! Σε ποιους πλούσιους μπήκαμε; Ποιο είναι το δικό μας βιοτικό επίπεδο σε σχέση με των Γάλλων, των Γερμανών; Πώς θα πάμε; Ξυπόλυτοι στ' αγκάθια; Γιατί δε μας λένε τι θα συμβεί μετά».

Έτσι ήταν. Δεν έβγαζε την ουρά του απέξω. Έπαιρνε θέση. Αρχές του 2000, με νωπές ακόμα τις υποθέσεις Οτσαλάν και της ΝΑΤΟικής επιδρομής στη Γιουγκοσλαβία, είχε ρωτηθεί για τη σχέση καλλιτεχνών – κατεστημένου, για το πώς το δεύτερο ασκεί την τακτική των «υποδείξεων» στους πρώτους. Απαντούσε (ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ, 23/4/2000): «Έχει αλλάξει και ο τρόπος που αντιμετωπίζονται από το κατεστημένο... Σήμερα, ασκούνται άλλου είδους πιέσεις. Και στην περίπτωση της

συναυλίας για τον Οτσαλάν ειδικότερα υπήρξαν φοβερές πιέσεις, τηλεφωνα. Εγώ πάντως δεν τις καταλαβαίνω αυτές τις πιέσεις, που λένε δε θα σε παίξουμε στην τηλεόραση ή θα το πληρώσεις αν δεν είσαι μαζί μας... Όχι, δεν είμαι μαζί τους. Είμαι αυτό που θέλω. Με αυτό που ζητώ να βιώσουν τα παιδιά τα δικά μου και του δίπλα μου, ώστε να μπορέσουν να ζουν ανθρώπινα, ευτυχισμένα. Ας με κυνηγήσουν... Και τι έγινε; Μπορώ να φτιάξω μια καλύτερη κοινωνία; Αυτό με απασχολεί. Εξάλλου, αν πας σε μια διαδήλωση, μπορείς να κάνεις και πέντε φίλους... Μπορεί κάποιοι να με λένε και γραφικό για τις επιλογές μου. Αυτοί, όμως, τι είναι; Εγώ μπορεί να είμαι γραφικός, αυτοί, όμως, είναι δουλοπρεπείς, γλείφτες. Δε με νοιάζουν, ούτε με αφορούν. Έχω την αξιοπρέπεια μου, που λείπει απ' αυτούς που σκύβουν το κεφάλι και κλίνουν το «βολεύομαι» σε όλες τις πτώσεις».

Στις 17 Απρίλη του 2012 έφευγε ο Δημήτρης Μητροπάνος. Και τον θυμόμαστε όπως ήταν: Χωρίς «πόξες». Πηγαίος. Χωρίς τίποτα το «δήθεν». Αξιοπρεπής. Χωρίς «τάχα μου». Με κουβέντες μετρημένες. Και καθαρές. Αυτός ήταν. Ένας μεγάλος τραγουδιστής, ένας μέγιστος άνθρωπος. Ένας μάγκας. Αληθινός. Με την μέεσα και την λεβεντιά που έχουν οι ωραίοι μάγκες. (*Το κείμενο δημοσιεύθηκε στον «Ημεροδρόμο» για πρώτη φορά στις 17 Απριλίου 2016 <https://www.imerodromos.gr/>)

Ο Ασπροπάρης, ο μικρότερος γύπας της Ευρώπης, επέστρεψε ξανά στο δάσος της Δαδιάς

Ο Ασπροπάρης (Neophron percnopterus), ο μικρότερος γύπας της Ευρώπης και ο μοναδικός που μεταναστεύει στην Αφρική για να ξεχειμωνιάσει επέστρεψε και φέτος στο Δάσος της Δαδιάς για να αναπαράχθει! Διακρίνεται εύκολα από τους υπόλοιπους γύπες από το λευκό φτέρωμά του, τα μαύρα φτερά στις άκρες των φτερούγων, το λεπτό ράμφος και το γυμνό, πορτοκαλί πρόσωπό του.

Είναι μονογαμικό είδος, φωλιάζει σε κοιλότητες βράχων και τρέφεται με νεκρά ζώα αλλά και χελώνες, σαύρες, έντομα, σκουπίδια και αυγά στρουθοκαμήλου.

Συνδέεται με τον άνθρωπο και τις δραστηριότητές του και θεωρείται ένα

από τα εξυπνότερα πουλιά του κόσμου, κυρίως επειδή χρησιμοποιεί εργαλεία, πέτρες και ξύλα για να σπάσει τα αυγά της στρουθοκαμήλου, αλλά διδάσκει και σε άλλα άτομα του είδους του το κόλπο αυτό! Η συμβολή του Ασπροπάρη (Neophron percnopterus) στην καθαριότητα των οικισμών από τα σκουπίδια και τα υπολείμματα της τροφής των ανθρώπων, είναι αναγνωρισμένη από την αρχαιότητα και είναι το πρώτο πουλί στον κόσμο που προστατεύτηκε με νόμο, από την εποχή των Φαραώ, με ποινή θανάτου!

Έχει συνδεθεί με θρύλους, μύθους και παραδόσεις και πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι κουβαλάει στην πλάτη του τον κούκο,

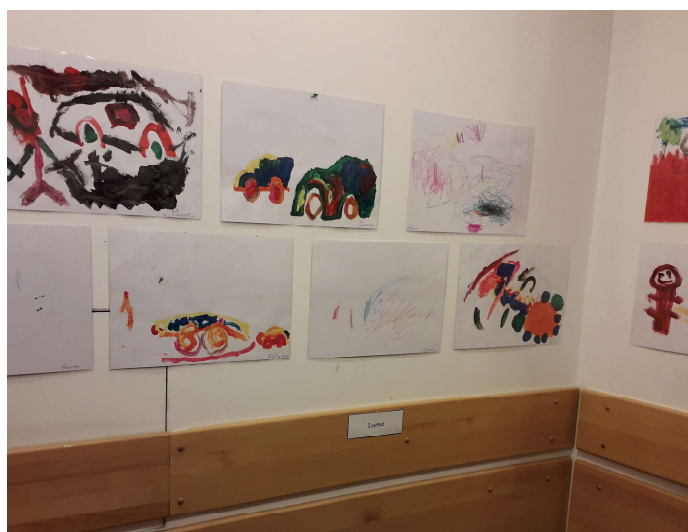
φέρνοντας την άνοιξη και την καλοτυχία, την υγεία και την προκοπή των κτηνοτρόφων.

Έχοντας υποστεί τη μεγαλύτερη μείωση του πληθυσμού του τα τελευταία χρόνια, κυρίως από την παράνομη χρήση των δηλητηριασμένων δολωμάτων, το να δει κανείς Ασπροπάρη, σήμερα πια, είναι ένα σπάνιο φαινόμενο. Πηγή – evros24.gr

Καλό Καλοκαίρι

Καλό Καλοκαίρι